

jrg. 13 nr. 3
herfst /
jesen
2004

Silva

Vereniging Vrienden van Slovenië
Združenje Prijateljev Slovenije

Indien onbestelbaar
retour aan:
Tacitusstraat 1
6135 HR Sittard

In deze uitgave:

Colofon / van de redactie

Mogen wij ons voorstellen ?	pag 4
Dober dan Štanjel	pag 5
Ambasada Sporoča	pag 8
Logarska Dolina	pag 11
Laatste ontwikkelingen door Alexander Vink	pag 28
Agenda / duo Pohorje	pag 32
Martin Strel	pag 33
Terugblik op Piknik	pag 36
Slovenie is helaas nogal provinciaals geworden	pag 39
“ Kaart” Frelih per pen	pag 45

LIPA is het verenigingsblad van de Vereniging Vrienden van Slovenie en verschijnt 4 x per jaar.

Meningen die in de LIPA worden geuit, worden niet noodzakelijk gedeeld door het bestuur.

Kopij voor de volgende LIPA inleveren bij de redactie voor:
15 november 2004

Colofon:

LIPA - jrg 13 nr. 3
herfst - jesen
2004

Medewerkers:

Rene Frelih, Edy Bevk
Bojan Gorički, Irena Gabrovšek,
Silva Hagen-Škoda,
Franci Ravnikar, Pascal Kuiper,
Willlem Roodlieb, Alexander Vink,
Barbara Javornik (ambassade)

Eindredactie:

Fred Wolsink

Redactieadres:

Wisselt 75
7021 EH ZELHEM
e-mail: lipa@ilse.nl
fax. +31(0)84 727 4896

Vormgeving:

Knislow Design te Doetinchem
www.knislow.com

Drukwerk:

R & M Tiel

Oplage:

185 exemplaren

Uit deze uitgave mag niets worden
overgenomen, tenzij met
bronvermelding.

© 1991-2004 (ISSN 0928-8376)

Van de redactie

Na een op vele gebieden stormachtige zomer zijn we alweer bij het herfstnummer van onze (dit keer extra dikke) LIPA beland. Veel belevenissen om te lezen (en om alvast ideeën op te doen voor uw volgende vakantie) kunt u o.a. in de bijdrage van Silva Hagen over Logarska Dolina vinden. Dit in een N-O uithoek van Slovenie gelegen gebied houdt tal van juwelen verborgen om te ontdekken. Ook Carla en Ronald (ja, die twee van de mooiste website met reisverhalen) schrijven over het zelfde gebied. Laten we zuinig zijn op Logarska Dolina en hopelijk zal het massa-toerisme dit gebied voorlopig nog niet ontdekken! In deze LIPA leest u verder over de afgelopen Piknik in juni en terwijl wij zaten te genieten heeft de Sloveense lange afstand zwemmer Martin Strel opnieuw een wereld record gevestigd. Hij bedwong de langste rivier van China. Franci en Mateja Ravnikar kregen een dochter: Ana. En op de Sloveense ambassade in den Haag is ook het een en ander veranderd. We wensen u weer veel lees plezier en wilt u zelf iets kwijt?

Bel, schrijf of e-mail me dan.
Fred Wolsink

Mogen wij ons voorstellen?

Na het vertrek van Dirk Leentvaar als bestuurslid was er nog steeds een vacature voor de regio Noord Holland. Tijdens de laatste ledenvergadering werd de in Amsterdam wonende Ins Zver tot bestuurslid gekozen.

Pozdravljeni !

Moje ime je Ines Zver in živim v Amsterdamu na Nizozemskem. Junija letos sem bila izvoljena za člana vodstva Društva prijateljev Slovenije in sicer za področje kulture. Ker na pikniku junija žal nisem mogla biti prisotna, naj se vam predstavim preko Lipe.

Prihajam iz Ljubljane in pred skoraj štirimi leti sem prvič prišla v Amsterdam, pred dobrima dvema letoma pa sem se dokončno preselila na Nizozemsko. V Ljubljani sem doštudirala Umetnostno zgodovino, smer srednjeveška umetnosti na Slovenskem. Ko me je pot zanesla na Nizozemsko sem se tudi tu prav kmalu začela ozirati po novem, tokrat podiplomskem študiju. Lani jeseni sem tako

pričela z magistrskim študijem muzeologije na Reinwardt Akademiji v Amsterdamu.

Kultura in umetnost sta moja ljubezen in kolikor se le da se angažiram na tem področju. Tako sem organizirala razstavo dveh slovenskih umetnikov v Amsterdamu pred letom in pol. Trenutno pišem magistrsko nalogo in se oziram po delovnem mestu v kulturi. Vendar pa je tu na Nizozemskem prav tako kakor v Sloveniji le-teh malo. Zenkrat delam med oglednimi dnevi pri dražbni hiši Sotheby's v Amsterdamu in se trudim čim več odnesti od tam. Kdo ve, morda se mi bo nasmehnila sreča....

Lep pozdrav do prihodnjic

Ines Zver

Dober dan Štanjel

AKI studenten uit Twente volgden een werkweek in de omgeving van Kobdij (gemeente Stanjel).

Vrijdagavond 26 september 2003 om 24.00 uur vertrokken 16 AKI studenten en 2 AKI docenten per bus naar Slovenie. Zaterdagavond rond 18.00 uur bereikten ze het dorpje Kobdij waar de logeerkamers van de avondschoolstudenten* werden verdeeld bij de familie Fratnik, KOBDILJ 5/c. Dit dorpje valt onder de gemeente 6222 STANJEL. Stanjel ligt ten zuidwesten van Ljubljana (tussen Postojna en Gorizia; onder Aidovskina en boven Trieste). Stanjel is een van de meest pittoreske en oudste dorpjes in de regio Karst. Een van de oudste bezienswaardigheden zijn het Kasteel en de Sint Daniel Kerk. Men wandelt er door nauwe straatjes met o.a. een wijnhuisje (met bankjes voor het huis en veel kleurige bloemen). Vooral op zondag komen er veel Sloveniers een kijkje nemen.

De AKI studenten waren voor een werkweek naar deze geweldig mooie omgeving gereisd. Sommigen trokken er dagelijks op uit om te werken in de heuvels rond Kobdij en Stanjel. Zo bouwde Huub Mikx aan

de rand van Stanjel een geraamte van oude takken (in een kruisvorm) die hij bij elkaar had gesprokkeld. Carel Harberink vond in een van de aangrenzende bospercelen bij Kobdij een oud ligbad. Daarin verwerkte hij een vogel, gemaakt van afvalmaterialen die hij in hetzelfde bos vond. Voor de argeloze wandelaar een waar kunstwerk! Thea Zweerink vond een plek aan de rand van Stanjel met een weids uitzicht over de verder gelegen heuvels. Zij schilderde het beeld van een oude boer die ze in Stanjel had zien lopen. Jacqueline van den Berg liet tekens achter op drie zwerfkeien langs het wandelpad tussen Kobdij en Stanjel. Jozef de Bot tekende diverse 'stadsgezichten' in en rondom Kobdil/Stanjel. Ondergetekende schreef o.a. een gedicht nav. het oorlogsmonument (1945-1947) in Stanjel. Uiteraard waren er ook een aantal thuisblijvers die op het binnenplein van de familie Fratnik hun schildersezels hadden geïnstalleerd. Ook dat leverde mooie beelden op. Zaterdag 4 oktober trok de groep weer huiswaarts waar men zondagmiddag rond 14.00 uur bij de AKI (Universiteitsterrein Enschede) werd verwelkomd door naaste familieleden.

Naast het 'harde' werken werd er ook tijd besteed aan de Sloveense cultuur. Diverse bezienswaardigheden werden bezocht, mede dankzij de uitstekende kennis van Edo Zupan (geboren in Vrniko en al 30 jaar woonachtig in Nederland en Slovenie). Elke dag was er voldoende Sloveense wijn aanwezig. Tevens heeft de groep nog een aantal particuliere wijnhuizen bezocht. Het leek erop dat bijna elke Sloveense familie een eigen wijnkelder in huis had. Ook werden de studenten dagelijks verrast met de Sloveense eetcultuur. De maaltijden werden in overvloed geserveerd met veel sla, wijn en op sommige plekken met zang en een trekkharmonica. Ook dat is heel normaal in Slovenie: je vrienden treffen in een plaatselijk cafe (zomers op het terras) en dan samen wijn drinken en zingen. De algemene werk- en schooltijden in Slovenie zijn 5 dagen in de week van 06.00 tot 13.00 uur. De eetcultuur (05.30 uur, 13.30 uur en 18.30 uur) is hierop aangepast.

Als afsluiting van deze reis vond in het voorjaar van 2004 (28 maart t/m 15 april) een expositie plaats van werken die in Slovenie waren gemaakt. Deze expositie werd gehouden in Atelier/Galerie Artistiek, een dagactiviteitencentrum (Kunstwerkplaats) in Hengelo. Dit werd een mooie afsluiting van een

interessante werkweek in Slovenie. In het najaar van 2004 gaat er weer een groep kunstenaars (25) naar Kobdijl en Stanjel. Deze keer zowel AKI studenten, AKI gediplomeerden en andere autonome kunstenaars. Aan het eind van hun werkweek zal er een expositie plaatsvinden in Stanjel, ook wel de Parel van de regio Karst genoemd.

De volgende 16 studenten en 2 docenten hebben deze werkweek meegemaakt:

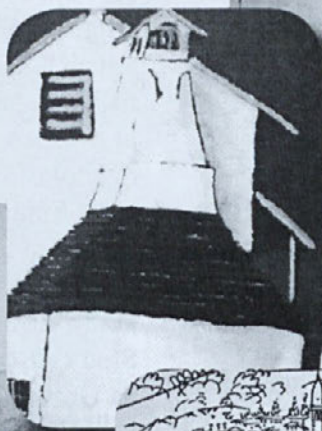
Marijke Agterbosch
Ine Hutten
Gerard Scholten
Jacqueline van den Berg
Carel Harberink
Anneke Voskamp
Joke Boerstool-Broer
Mariet Horstink
Edo Zupan
Jozef de Bot
Casper Kamerich
Thea Zweerink
Wynand Buursink
Huub Mikx
Sjef Sales, AKI docent
Nita van Exel
Dianne Nieuwland
Ton, Harmsen, AKI docent

Marijke Agterbosch
Hengelo

* 6 jaar lang 4 avonden per week (1998-2004)

Dober dan Štanjel

Onder deze titel werd een groepstentoonstelling gehouden van kunstwerken, die in september 2003 in Štanjel gemaakt zijn door een 15-tal kunstenaars van de AKI Twente. Hier een foto impressie van deze in maart j.l. gehouden expositie.

Boris Frlec *vertrokken als ambassadeur.*

Een vrouw volgt hem op.

De nieuwe Sloveense ambassadeur in Nederland, mevrouw Dr Tea Petrin is geboren in Celje op 9 juli 1944. Ze heeft een economische achtergrond en vanaf januari 2001 was ze in Slovenie Minister van Economische zaken. Haar gehele CV is (zowel in het Sloveens als Engels) na te lezen op de in opbouw zijnde website van de Ambassade in de Haag. www.gov.si/mzz/dkp/vhg/eng/

Dr. Tea Petrin se je rodila 9.julija 1944 v Celju.Leta 1969 je diplomirala na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani.Podiplomski študij je končala leta 1971 na Louisiana State University v New Orleansu, ZDA,in pridobila naziv magistra ekonomskih znanosti.Leta 1981 je na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani doktorirala iz ekonomskih znanosti. Prof.dr.Tea Petrin je redna profesorica na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani.V času od leta 1989 do leta 1992 je vodila Raziskovalni center Ekonomske fakultete in Center za izobraževanje in svetovanje Ekonomske fakultete (1989-1991),bila je ustanoviteljica

in vodja podiplomskega študija iz podjetništva (od leta 1991 dalje)ter prvi

vodja projekta za pridobitev evropske akreditacije študijskih programov Ekonomske fakultete (1998).Je mentorica doktorskim in magistrskim študentom. Prof.dr.Tea Petrin je bila gostujoča profesorica na University of Massachusetts at Amherst (1988-1989),Haas School of Business,University of California at Berkeley,Berkeley (1992) in Fulbrightov profesor na University of California at Berkeley, Institute of International Studies,Berkeley (1993-1994)in na University of Massachusetts Lowell,Center for Industrial Competitiveness,Lowell,1994. Bila je članica uredniškega odbora Review of Industrial Organization (1994-2001)in predstavnica Slovenije v European Small Business Council (1994-1996)ter članica Ekonomskega sveta Vlade Republike Slovenije (1992).Je članica International Small Business Council (od leta1992);Članica European Association for Industrial Economics Research (od leta 1998)in članica uredniškega odbora Ekonomske in poslovne revije za Srednjo in Jugovzhodno Evropo. Bila je vodja več kakor 30

raziskovalnih projektov s področij blagovnega prometa, strukture trga, konkurenčnosti, malih in sred- njih podjetij in podjetništva, prestrukturiranja podjetij in ekonomske politike za spodbujanje prestrukturiranja podjetij, mednarodne konkurenčnosti in podjetništva. Ima več kakor 200 objav v obliki knjig, monografij, izvirnih znanstvenih in strokovnih člankov doma in v tujini, s področij industrijske politike, politike konkurence, prestrukturiranja podjetij in podjetništva. Izvirni prispevki in ključna dela pomenijo začetek preučevanja v Sloveniji in v Jugoslaviji na področju malega gospodarstva in podjetništva ter aktivne industrijske politike s poudarkom na prenovi podjetij, na omreževanju in povezovanju med podjetji, univerzo in državo. Kot udeleženka je predstavila prispevke na več kakor 30 konferencah doma in v svetu. Bila je vabljen predavateljica na 18 tujih univerzah v ZDA, Evropi in na Japonskem. Kot strokovnjakinja ekonomskih znanosti je bila zunanja svetovalka Komiteju za drobno gospodarstvo RS (1987-1990), svetovalka Vlade RS (1992-1993) za prestrukturiranje realnega sektorja in vodja vladnega projekta "Prenova podjetij" (1992-1993). Svetovala je Regionalnemu uradu za Evropo FAO UN pri razvijanju programov

razvoja podjetništva na podeželju (1990- 1993), od leta 1994 do leta 1997 pa je bila v tem uradu tudi zaposlena. Sodelovala je s Svetovno banko za obnovo in razvoj pri ocenjevanju finančnega potenciala novih slovenskih podjetnikov (1993) in pri razvoju idejnega okvira za Agencijo RS za prestrukturiranje in za Privatizacijski sklad (1990-1991). Sodelovala je pri različnih projektih Svetovne banke za obnovo in razvoj in Investicijskega centra FAO UN (1996-1997) in UNDP/ UNIDO (1988-1992) ter z oddelkom Enterprise Aspects of Enlargement v okviru Generalnega direktorata za podjetništvo Evropske komisije (2000). Bila je ministrica za gospodarske dejavnosti v Vladi RS (maj 1999-junij 2000; december 2000), od januarja 2001 dalje pa ministrica za gospodarstvo.

V Haagu, 26.avgusta 2004

Spoštovani,

S tem prispevkom se vam zadnjič oglašam iz veleposlaništva Slovenije v Haagu. Moj štiriletni mandat namreč poteče 3.septembra in takrat se vračam v Slovenijo. Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila vsem, s katerimi sem na kakršenkoli način sodelovala. Veseli me, da smo se spoznali in vesela bom, če se bomo ob kakšnih drugih priložnostih in krajih ponovno srečali. Moje delovno mesto bo zasedel g.Andrej Žitko, mlajši diplomat, ki prihaja na Nizozemsko 1.septembra 2004. Prevzel bo moje naloge in obveznosti in verjamem, da vam bo po najboljših močeh pomagal, kadar boste rabili njegovo pomoč.

Z lepimi pozdravi,

Barbara Javornik
Veleposlaništvo Slovenije

Via Internet Radio Veseljak
Wie in Slovenie in de
omgeving van Ljubljana radio
luistert, kent uiteraard Radio
Veseljak. Deze zendt 24 uur
per dag volksmuziek uit.
Nu ook in Nederland (met
Realplayer of iTunes voor de
apple gebruiker) te ontvangen.
Hier kunt u ook wekelijks
de top 10 van de "Narodna
zabavna glasba" volgen.
<http://www.radioveseljak.si>

**Zmagovalki lahko poslušate
na Radiu Veseljak
vsak dan ob 7.30 in 15.30**

Stara ljubezen ne zarjavi

Oude liefde roest niet

Bolje je preprečiti kot zdraviti

Voorkomen is beter dan genezen

Bolje pozno kot nikoli

Beter laat dan nooit

Čas je denar

Tijd is geld

Ena lastovka še ne prinese pomladi

Een zwaluw brengt nog geen zomer

Safari in Logarska Dolina?!

Als je van plan bent om de komende (zomer) vakantie naar Slovenië te gaan dan kan ik je een dagtocht naar Logarska Dolina (Logar-dal) echt aanbevelen. Niet alleen omdat Logarska Dolina een van de mooiste Europese gletsjerdalen is, maar ook omdat je onderweg naar dit dal langs hele mooie plaatsen, schitterende natuurmonumenten en interessante culturele bezienswaardigheden zal komen. Ook kun je naar Logarska Dolina op safari. Als je snel ter been bent en als je goed elektroshocks verdraagt dan raad ik je een wandeling naar Izvir Črna (Bron Črna) zeker aan. Anders kun je maar beter alleen maar uit de verte richting de bron kijken, misschien zie je wel achter een boom een heel vreemd beest met enorme hoorns. Zo'n dier zie je normaal gesproken alleen in een documentaire of in een dieren-tuin. Heb ik je nieuwsgierig gemaakt? Was ook de bedoeling, lees nou maar gewoon langzaam verder...

Met de familie van mijn broer en nog drie andere families hebben we vorig jaar in de zomer een tocht naar Logarska Dolina gemaakt. Om 8 uur 's morgens vertokken we uit Ljubljana met 4 auto's (we waren met z'n 16) langs Domžale, Kamnik, Črna, Gornji Grad, Ljubno en Luče richting Solčava. Onze eerste oponthoud was even voor Solčava, onder het natuur-

monument Iгла (Naald). Iгла is een 40 m hoge rotstoren aan de linkeroever van de rivier Savinja. Door de 2 m brede spleet lijkt hij uit de verte als het oog van een naainaald, vandaar ook de naam Iгла. Onder Iгла bewonderden we ook nog een in de bodem verdwijnende beek.

De hoofdweg volgend kwamen we naar het regionale park Logarska Dolina. Langs een door een volkskunstenaar beschilderde kapelletje aan begin van de dal en het natuurmonument Logarjeva Lipa (Logar-Lindeboom), reden we nog ongeveer 1 km door en parkeerden de auto's. Het was een schitterende zomerdag en de toppen van de Savinjsko-Kamniske Alpen waren met zon overgoten. Natuurlijk was er eerst tijd voor de inwendige mens. Overvolle koeltassen en rugzaken werden opengedaan, thuis gebakken koekjes en cake geproefd en geprezen. Mijn man en onze dochter hadden niet alleen lovende woorden voor thuis gebakken lekkernijen maar ook voor de in Sloveni gekochte Speculaas (thuis in Nederland vinden ze die niet echt lekker!) die door Marinka gepresenteerd werden. Omdat het tot Slap Rinka (rinka-waterval) slechts 20 minuten lopen zou zijn lieten we de koeltassen en rugzaken in de auto's en namen de

kortere weg door het bos. De bosweg bracht ons eerst naar een oude interessante houtskoolbranderij. Door het bos lopend begonnen we daarna langzaam maar zeker steeds hoger te klimmen en na een half uur hadden we het door dat het tot de waterval geen 20 minuten lopen was. De zogenaamde kortere weg door het bos bleek veel langer te zijn als doorgaand weg volgen. Maar op de weg rijden auto's, fietsers en lopen de meeste dagjesmensen. Wij waren in de stilte van het bos helemaal alleen, we liepen in de schaduw van de hoge naald- en loofbomen, waren in de nabijheid van zichtbare en onzichtbare bosdieren en ademden diep de frisse boslucht in. Ondanks dat we in het bos liepen hadden we het heel warm, ons drinken was in de auto's gebleven... Na ongeveer anderhalf uur lopen hoorden we opeens het ruisen van de waterval. Uit de bosstilte kwamen we op de overvolle parkeerplaats terecht.

Onder de Rinka-waterval was een menigte dagjesmensen die samen met ons het fantastische natuurmirakel zat te bewonderen: een beek dat onder de berg Orešel ontspringt, valt hier in de vorm van een 90 m hoge waterval. De Rinka-waterval is een van de hoogste vrij vallende Sloveense watervallen. We kochten water om eindelijk van de dorst verlost te worden, bleven even zitten en besloten dat we niet weer allemaal terug gingen lopen naar de auto's. Drie vrijwilligers uit de groep gingen drie auto's halen. En ze waren binnen 20 minuten weer terug puur door vindingrijkheid te gebruiken: liften. Dicht op elkaar zittend reden we met drie auto's naar de vierde auto toe. Inmiddels hadden we weer trek. We aten Sloveense sandwiches waarin meer salami en kaas te proeven was dan brood, tomaten uit Dobrunje en pruimen uit Volavljje. Daarna reden we door deze 7 km lange en gemiddeld 250 m brede vallei richting de uitgang.

Net bij de uitgang uit de Logarska Dolina is Izvir Črna (Bron van de "Zwarte rivier") die tot natuurmonument uitgeroepen werd. Deze wilden we koste wat het kost zien. Het water dat onder de Rinka-waterval in de bodem verdwijnt komt hier weer uit de bodem te voorschijn en stroomt verder door de donkere kleisedimenten, vandaar dus de zwarte kleur. Ondanks dat deze bron zowel in reisboeken als ook op internet te vinden is, wordt nergens vermeld of

aangeduid dat men naar de bron niet kan of mag lopen. We konden onze auto's nergens parkeren. Langs de smalle weg wilden we ze niet laten. We hebben zonder al te veel nadenken de houten omheining los gemaakt, de auto's netjes op het grind naast de wei geparkeerd, de omheining weer dicht gedaan en liepen door het weggetje naar de bron toe. Maar al gauw bleven we onaangenaam verrast staan. Langs de weg was een droge rivier-bedding en als je gelooft of niet daarin bleek een kudde bizens te staan met enorme angst-aanjagende hoorns. De bizens zaten ons vredig maar wel met heel veel interesse op te nemen. Wat nu? Vida had uitgerekend vandaag een rode broek aan... Wat als ze met die broek de bizens zal uitdagen? Langzaam begonnen we door te lopen, kwamen in het bos terecht en probeerden voorzichtig over de niet echt fris ruikende uitwerpselen van bizens heen te stappen. Er viel niet echt veel te zien van de Bron Črna, vorige zomer was het in Slovenie bloedheet en daardoor heerste er een enorme droogte. Maar hoe dan ook, we hebben de bron toch gezien. We verlieten het bos, en kwamen opeens oog in oog met de bizens te staan. Die waren inmiddels allemaal uit de rivierbedding naar het weggetje verhuisd en hadden die geblokkeerd. Bang begonnen vrouwen en kinderen dus in de richting van de rivierbedding en de doorgaande weg erachter te lopen, telkens omkijkend

hoe de bizens dat verdragen. En de mannen, ja, die zaten te lachen dat we niet bang hoeven te zijn, dat bizens gewoon een soort vredige runderen zijn met weliswaar wat grote hoorns, en dragen een pruik op de kop. Peter ging met ons vrouwen en kinderen mee naar de omheining bij de weg. Daar werden we weer onaangenaam verrast. Langs de bovenste rand van de omheining liep schrikdraad. Peter klom eerst zelf voorzichtig overheen, daarna hielp hij nog de kinderen die voorzichtig er overheen klommen naar veilig gebied. Mijn schoonzus Milena durfde net als ik niet over het schrikdraad te klimmen. We probeerden alle twee, bedachten ons, probeerden opnieuw... Mijn dochter Meta wilde mijn schoonzus aanmoedigen: "Kijk, tante, het schrikdraad staat toch niet onder de spanning." En ze pakte deze met haar hele hand vast. En begon vreselijk te gillen..... Een van de mannen die samen met de bizens langzaam onderweg waren richting auto's, begon luidkeels te lachen toen hij gillende Meta hoorde. En de bizens werden of bang of boos of ze zagen juist op het moment van gegil en geschater de rode broek van Vida. Ze begon allemaal tegelijk in een razend tempo te rennen naar de plek waar wij stonden. Door het lawaai dat hun hoeven op de grind maakten wisten beide Milena's, Vida, Marinka, Mojca en ik dat er geen tijd meer was om na te denken hoe over de omheining

heen te klimmen die dus wel degelijk onder de elektrische spanning stond. We hadden zelfs geen tijd meer om eroverheen te klauteren. Dus sprongen we alle vijf binnen 1 a 2 seconden overheen net als ervaren atleten dat zouden doen, en liepen zo hard over de weg naar de rand van het bos aan de overkant als of de duivel op onze hielen zat. De bizons stopten hun wild ge-ren net voor de omheining en keken ons daar vandaan strijdlustig aan. Nu hadden ook de mannen de weg vrij om te kunnen ontsnappen. Op de doorgaande weg verzamelde zich tijdens ons avontuur een menigte dagjesmensen die het door hadden dat hier iets plaatsvond wat bepaald niet alledaags was. Als idioten zaten ze bizons en onze vlucht voor hen te fotograferen! Hoe dan ook, we hebben enorm geluk gehad om allemaal ongedeerd in veiligheid te komen: de rode broek van Vida werd niet gescheurd, Meta zal voor geen goud ooit weer schrikdraad aanraken, en ik kwam erachter dat als je echt bang bent dan voel je de elektroshock helemaal niet. Je ontdekt later allen geschroeide sporen op je hand. Lachend, maar met kloppend hart en een verhoogde bloeddruk gingen we naar de auto's. Daar zat de eigenaar van de bizons op ons te wachten. Hij blokkeerde de hele weg met zijn auto. Het blijft een raadsel hoe hij wist, wat net voorgevallen was, maar ons avontuur vond hij alles behalve grappig. Hij was nog al kwaad en we

moesten een preek aanhoren omdat we de auto's achter de omheining hadden gelaten en zijn bizons hadden verstoord.

Nog een beetje bleek, maar druk en hard pratend over onze belevenis, reden we uit Logarska Dolina door de Panoramaweg naar Izvir Železna (Kisla) Voda (Bron van ijzerhoudend, zuur water). Dit water is rijk aan ijzer en kooldioxide, men beweert ook dat dit water genezende kracht heeft. Bij de bron stonden veel mensen de flessen met het zure water te vullen, een familie nam zelfs een krat vol mee naar huis. Ik vond dit bruinoranje naar metaal smakend water bepaald niet lekker. Hier hebben we onder hoge bomen weer wat lekkers gegeten. Milena had een heerlijke, thuis gebakken, taart mee, en koffie. Omdat we met bier en frisdrank de vieze smaak van zuur water niet uit onze mond kregen, en ook om de overgebleven angst weg te jagen, namen we nog een slokje slivovitsj.

We reden daarna verder door over de Panoramaweg, begonnen te klimmen en stopten om de have klap om van het mooie uitzicht op de bossen, Alpen en de hele Logarska Dolina te genieten. Om 18 uur kwamen we aan bij Potočka Zijalka, waar een van de belangrijkste archeologische en paleontologische grotten van Slovenie is. Voor de bezichtiging waren we al te laat. We begaven ons dus op weg naar Ljubljana en stopten eerst nog in Solčava bij de kerk van Marija

Snežna, die de enige in zijn geheel bewaarde gotische kerk in Zgornja Savinjska Dolina is. Deze kerk werd uitgeroepen tot cultuurmonument, maar helaas was die ook al dicht toen wij aankwamen en konden we het beroemde beeldje van Marija Snežna uit 1250 niet bewon-

deren. Maar de omvangrijkste Sloveense kathedraal van heiligen Hermagoras en Fortunatus in Gornji Grad was wel open. Het is echt de moeite waard om deze mooie barokkathedraal uit de 18 eeuw met een enorme koepel en vele interessante graafstenen te bezichtigen.

Ondanks dat de koeltassen en rugzakken nog niet leeg waren stopten we in Črnivec in de ruime, mooi ingerichte en gemeubileerde restaurant Gostišče GTC 902. Ze verwachtten net een groep van 80 bruiloftsgasten, maar werden zeker niet in verlegenheid gebracht toen opeens een groep van 16 hongerige dagjesmensen om een gezamenlijke tafel vroeg. We werden vrij snel bediend met gebakken aardappels, gemengde salades, gegrild en gepaneerd vlees, inktvis, en ook gepaneerde kaasschnitzel voor de Nederlandse gasten.

Rond 21.30 kwamen we thuis bij mijn ouders aan, en mijn man, onze dochter en ik vielen als een blok in slap. Het kan niet missen, we hebben alle drie heel raar gedroomd: Evert over een echte safaritocht, Meta over een waterstraal die uit een kraan onder elektrische spanning kwam en ik droeg in de dromen wel een hele vreemde trofee in mijn handen: een zwarte tak in vorm van gewei.

Ik heb in Logarska dolina geen souvenir gekocht desondanks heb ik in mijn Sloveense hoekje in de vitrinekast een echt aandenken uit dit dal. Jani heeft ergens onderweg een tamelijk grote steen opgeraapt, liet die aan mij zien, zei dat het voor mij was en stopte hem weg in zijn rugzak. Ik dacht toen dat hij een grapje maakte. Op deze steen hebben alle families die mee waren later hun naam opgezet. En de steen uit Logarska Dolina kwam via Ljubljana naar Tiel.

Safari v Logarski dolini?!

Če boste poletni dopust preživel v Sloveniji, pa ne boste vedeli, kam bi se odpravili na izlet, se odpeljite v Logarsko dolino. Pa ne samo zato, ker Logarska dolina velja za eno najlepših ledeniških dolin v Evropi, ampak tudi zato, ker vas bo pot do Logarske doline in iz nje vodila mimo lepih krajev in naravnih ter kulturnih spomenikov, ki so v turističnih vodnikih sicer omenjeni, vendar pa jim le-ti ne namenjajo toliko pozornosti, kot si jo zaslužijo. V Logarsko dolino pa se lahko odpravite tudi na safari prav posebne vrste. A to le v

primeru, če si boste šli ogledat izvir Črne. Če imate hitre noge in dobro prenašate električne sunke, vam ogled izvira Črne in pa tistega, na kar boste tam naleteli, priporočam. V nasprotnem primeru pa raje samo od daleč pogledite proti izviru, morda pa boste za kakšnim drevesom namesto izvira

videli kakšnega čudnega kosmatinca z ogromnim rogovjem. Takega namreč, kot ga navadno vidimo le v dokumentarnih oddajah ali pa v živalskem vrtu. Sem zbudila vašo radovednost? Kar lepo počasi berite naprej.

Brat Milan z družino in skupina prijateljev nas je lani

poleti peljala na izlet v Logarsko dolino. Iz Ljubljane smo se ob osmi uri zjutraj s štirimi avtomobili (bilo nas je 16) odpeljali mimo Domžal, Kamnika, Črne, Gornjega grada, Ljubnega in Luč proti Solčavi. V soteski med Lučami in Solčavo je bil naš prvi postanek, in sicer ob naravnem spomeniku Igla.

To je 40 m visok skalni stolp na levem bregu Savinje. Zaradi 2 m široke razpoke od daleč daje vtis ušesa igle, od tu tudi ime Igla. Pod Iglo smo si ogledali še presihajoč studenec.

Pot nas je nato vodila v krajinski park Logarska dolina. Mimo kapelice na začetku doline, ki jo je poslikal ljudski umetnik, in Logarjeve lipe, ki je

bila razglašena za naravni spomenik, smo se peljali še kakšen kilometer po dolini ter parkirali avtomobile. Bil je lep poletni dan in vrhovi Kamniško-Savinjskih Alp so se kopali v soncu. Seveda se je bilo najprej treba podpreti. Natrpane hladilne torbe so se odpirale, doma pečeno pecivo hvalilo, naši trebuščki polnili... Mož in hči pa nista hvalila samo domačih dobrot, ampak tudi v Sloveniji kupljene nizozemske piškote Speculaas (ti jima doma na Nizozemskem nič kaj ne teknejo!), ki jih je Marinka ponujala naokoli. Ker naj bi bilo do slapa Rinke samo kakih 20 minut hoje, smo se odločili, da nahrbtnike in torbe pustimo v avtomobilih, in se odpravili na pot po bližnjici čez gozd. Gozna potka nas je vodila mimo zanimive oglarske kočice in kope. Hodili smo po gozdu naprej in se začeli počasi vzpenjati ter po pol ure ugotovili, da je do slapa kaj dosti več hoje kot pa 20 minut, in da so bližnjice po gozdu daljša pot kot po cesti. Vendar pa po cesti vozijo, kolesarijo ali hodijo vsi izletniki, mi pa smo bili v tišini gozda, v senci mogočih iglavcev in listavcev, v bližini vidnih in nevidnih gozdnih živali, sami, in smo globoko vdihavali čist gozdni zrak. Čeprav smo hodili po gozdu, nam je bilo vroče, vsa naša pijača pa je bila v avtomobilih. Po skoraj uri in pol smo zaslišali mogočno šumenje slapu in iz gozdnega miru prispeli na parkirišče pod slapom, ki je bilo do zadnjega kotečka zaparkirano. Pod slapom

je množica izletnikov z nami vred občudovala fantastično igro narave: potok, ki izvira pod Orešljem, pada v globino v 90 metrov visokem slapu Rinka. Ta slap je eden najvišjih prosto padajočih slapov v Sloveniji. Kupili smo si vodo, malo posedeli in se odločili, da ne bomo spet vsi pešačili nazaj do avtomobilov. Trije moški prostovoljci so se po cesti napotili po tri avtomobile. In bili čez 20 minut že nazaj! Znašli so se, kar štopali so nazaj v dolino. Od slapa smo se stisnjeni v treh avtomobilih odpeljali nazaj do četrtega, spet pomalicali, tako kot se to v slovenskih krajih spodobi, (v sendvičih je bilo več salame in sira kot pa kruha, za vitamine pa so poskrbeli domači paradizniki iz Dobrunj in pa ringlo iz Volavelj), nato pa se odpeljali po tej 7 km dolgi in povprečno 250 m široki dolini proti izhodu.

Tik pred izhodom iz Logarske doline je izvir Črne, ki velja za naravni spomenik. In tega smo si želeli na vsak način ogledati. Voda, ki pod slapom Rinka ponikne, privre tu na plan in teče naprej po temnih sedimentnih glinah, kar ji daje črno barvo. Čeprav izvir omenjajo turistični vodniki in internet, ni nikjer omenjeno ali označeno, da se do njega ne da oziroma ne sme iti. Avtomobilov ni bilo moč nikjer pustiti, ob ozki cesti jih tudi nismo hoteli parkirati, zato smo, meni nič tebi nič, odprli leseno ogrado ob cesti, parkirali avtomobile na pesku ob travniku, ogrado spet

zaprli in se po poti odpravili proti izviru. A kaj kmalu smo neljubo presenečeni obstali. Poleg poti je bila suha struga, v njej pa, če verjamete ali ne, čreda bivolov z ogromnimi, strah vzbujajočimi rogovi! Bivoli so nas mirno, a z velikim zanimanjem, opazovali. Kaj sedaj? Vida je imela kot nalašč oblečene rdeče hlače... Kaj če bo z njimi bivole izzvala? Počasi smo šli naprej, zavili v gozd in previdno stopicali čez bivolske iztrebke. Izvira Črne je bilo bore malo videti, saj je bila v Sloveniji lani poleti pasja vročina in suša. Ampak videli smo ga pa le... Napotili smo se nazaj iz gozda proti poti. Ko smo prišli na plan, smo se iz oči v oči soočili z bivoli, ki so se iz struge preselili na pot in nam jo tako zaprli. Ženski in otroški del naše družbe je prestrašen počasi začel hoditi v smeri posušene struge in ceste za njo ter se ozirati nazaj, da bi videli, kako bivoli naše pomikanje prenašajo. Moški pa so se smejali, češ, saj ni nič, da so bivoli pač samo neke vrste miroljubno govedo z velikimi rogovi in lasuljo na glavi, ter se začeli počasi pomikati v smeri avtomobilov. Peter pa je šel z nami čez strugo do ograde ob glavni cesti. Tu nas je čakalo naslednje neprijetno presenečenje, ob zgornjem delu ograde je bila speljana električna žica. Peter je najprej sam previdno splezal čez, nato pa pomagal še otrokom. Ti so drug za drugim počasi in zelo previdno plezali na varno. Svakinja Milena si tako kot jaz nekako ni upala mimo električne žice.

Obe sva poskušali, pa se obotavljali, pa spet poskušali splezati čez.... Peter je nato začel vleči Mileno z ene strani čez ogrado, jaz pa sem jo slušala z druge strani poriniti čeznjo. Hči Meta jo je hotela opogumiti, rekoč: »Poglej, teta Milena, saj v žici sploh ni elektrike, nič se ne boj.« In je s celo dlanjo »objela« električno žico. Nato pa strašno zavreščala... Nekdo od moških, ki so se z bivoli vred počasi pomikali v smeri avtomobilov, se je ob Metinem vreščanju zasmel na ves glas, bivoli pa... Ja, ti pa so se ali prestrašili ali razjezili ali pa so ravno v tem trenutku opazili Vidine rdeče hlače... Vsi naenkrat so se zapodili v dir proti nam, ki še nismo splezali čez ograjo. Topot njihovih kopit je dal obema Milenama, Marinki, Mojci, Vidi in meni vedeti, da ni več časa za »cincanje«. Čeprav smo se prej obotavljale, kako čez ogrado z električno žico, smo jo sedaj v dobri sekundi ali dveh ne preplezale, ampak kar preskočile kot prave atletinje in jo nato tako hitro ucvrle čez cesto na rob gozda, kot da bi za nami gorelo. Bivoli so v diru pritopotali do ograde in nas od tam srborito gledali. Medtem je tudi moški del družbe po drugi strani ušel na varno. Na cesti se je med našo pustolovščino zbrala cela množica izletnikov, ki so opazili, da se pač tu za te kraje dogaja nekaj čisto nenavadnega. Vsi so kot obsedeni slikali bivole in naš beg pred njimi. Kakorkoli že, mi smo jo na vsak način srečno odnesli, Vida in njene

rdeče hlače so ostale cele, Meta se ne bo nikdar več dotikala električnih žic, jaz pa sem ugotovila: če te je strah, te elektrika sploh ne strese, kasneje vidiš le osmojeno sled na dlani. Vsi nasmejani, s povišanim srčnim utripom in pritiskom, smo se po cesti odpravili proti avtomobilom. Tam pa nas je čakal lastnik bivolov, ki je s svojim avtomobilom zablokiral celo cesto. Kako je vedel, kaj smo ušpičili, ne vem, naša avantura se mu pa sploh ni zdela ne smešna ne nenavadna. Pošteno nas je oštel, ker smo avtomobile pustili za ogrado in njegove bivole vznemirili! Prepuščam vam v presojo, ali je imel prav ali pa ne... Premlevajoč našo dogodivščino smo se, še nekoliko blede, iz Logarske doline odpeljali po Panoramski cesti do izvira Železne (kisle) vode. Ta voda, ki je bogata s železom in ogljikovim dioksidom, naj bi imela zdravilno moč. Ob izviru je bilo kar dosti ljudi, nekateri so si železno vodo točili v plastenke, neka družina jo je domov odpeljala celo poln zaboj. Meni ta rjavkasto-oranžna voda z dejansko železnim okusom ni nič kaj prijala. Ob izviru Železne vode smo se pod visokimi lipami in hrasti spet malo okrepčali, tokrat nam je Črnetova Milena postregla z zelo dobro domačo torto in kavo. Ker se s sokom in pivom nismo mogli znebiti železnega okusa iz ust, smo naredili še majhen požirek »ta kratkega«, in za kratek čas pregnali še zmeraj navzoč strah pred bivoli.

Pot smo nato nadaljevali naprej po Panoramski cesti, se po njej vzpenjali in se velikokrat ustavili ter izstopili, da bi uživali v prečudovitem pogledu na naravne lepote, gozdove, Alpe in na celo Logarsko dolino. Ob 18. uri smo prispeli do odcepa za Potočko zijalko, kjer je ena najpomembnejših arheoloških in paleontoloških jam v Sloveniji. Bilo je že prepozno, da bi si jo lahko ogledali. Odpravili smo se proti Ljubljani, in najprej še postali v Solčavi ob cerkvi Marije Snežne, ki je edina v celoti ohranjena gotška cerkev v zgornji Savinjski dolini. Ta cerkev velja za kulturni spomenik, a žal je bila za ogled že zaprta, tako da znamenitega kipca Marije Snežne iz leta 1250 nismo videli. Odprta pa je bila gornjegrajska baročna katedrala svetega Mohorja in Fortunata, ki je najprostornješa slovenska katedrala. Njeno pročelje je izredno razčlenjeno in skupaj z visoko kupolo daje mogočen vtis. Kljub temu, da hladilne torbe in nahrbniki niso bili prazni, smo se na Črnicu ustavili v zelo prostornem, lepo urejenem in moderno opremljenem gostišču GTC 902, da bi naš izlet zaključili s skupno večerjo. Čeprav so ravno pričakovali 80 svatov, se niso nič ustrašili skupine 16 lačnih popotnikov in nam kaj hitro postregli z zelo okusnimi kalamari, dobrim cvrtjem, na žaru pečenim mesom, celo paniran sir so prav posebej pripravili za dva nizozemska gosta.

Okrog 21.30 smo se pripeljali domov in mi trije smo zaspali kot ubiti. Seveda smo tudi sanjali. Evert o pravem safariju... Meta o naelektrenem curku vode... Jaz pa sem v sanjah nosila v rokah čudno trofejo: črne rogovile.

Spominka si v Logarski dolini nisem kupila, kljub temu pa imam v slovenskem kotičku v vitrini prav pristen spominek iz te doline, kakršnega

nima nihče. Jani je nekje med potjo pobral kar velik kamen, mi ga kazal, se smejal in dejal, da bo ta kamen moj. Mislila sem, da se šali. Na ta kamen so se čez dan ali dva podpisale vse družine, s katerimi smo bili na tem enkratnem izletu. In logarski kamen se je tako iz Logarske doline preko Ljubljane preselil v Tiel...

Silva Hagen-Škoda

Nog meer Logarska Dolina

Ronald en Carla hebben al een aantal jaren op internet verslagen van hun reizen naar Slovenie staan. Heel boeiend en informatie. Kijk maar eens op:

<http://home.hetnet.nl/~cmg25/>

Aansluitend op de belevingen van Silva Hagen-Škoda geeft deze bijdrage nog weer enkele andere nuances van dit mooie gebied. Met dank aan deze 2 Slovenofielen plaatsen we een gedeelte van hun vakantieverslag 2000.

11 juni t/m 4 juli 2000

Maandag 11 juni

Eindelijk was het dan weer zover! Weer een jaar wachten voorbij, zodat we ons weer klaar konden maken voor drie weken vakantie in het heerlijke land SLOVENIE.

Deze keer hebben we toch gekozen voor een nieuw avontuur en we namen ons oude Corsaatje mee op de

slaaptrein vanaf s Hertogenbosch tot aan Villach in Oostenrijk.

Een nieuwe uitdaging dus. Vanaf half 4 konden we de auto op de trein zetten en we vertrokken natuurlijk op tijd uit Rotterdam. We waren een uurtje te vroeg maar dat geeft niet. Nadat de auto was ingecheckt konden we nog wat gaan eten op het station. Om 6 uur konden we zelf op de trein en zochten we onze coupe op. Om half 7 was het dan zover. Met een ouder paar en twee oudere zussen deelden we onze slaapcoupe. Dat was wel een krappe bedoening maar je schikt je er wel in. Rond een uurtje

of tien wilden de ouderen toch wel naar bed en na een grondige verbouwing waren de bedjes naar beneden geklapt. We vonden dat toch nog wel vroeg en hebben op de gang nog maar een blikje bier gedronken, die we gekocht hebben bij de steward. Slapen ging dus niet.

Je ligt constant te schudden in je bed maar ook dat overleef je wel. Comfortabel is het allemaal niet. Maar goed, geen vertragingen of zo. Vroeg wakker en daarna een ontbijtje in de trein. Prachtig om wakker te worden als je de bergen ziet met sneeuw er op. Precies om half 10 arriveerden we in Villach, waar we zelf de auto van de trein moesten halen. (In s Hertogenbosch hoefde dat niet). Zoals een goed kaartlezer betaamt, hadden we snel de goede weg gevonden die we in onze routebeschrijving hadden gepland. Na een half uurtje onderweg te zijn, zijn we even gestopt en toen we uit de auto waren zei Ronald : "Moet je eens luisteren". "Ik hoor niets" zei ik . "Nee, ik ook niet, dat is het hem nou net. Die stilte!!!

Niets hoor je!!! Goed he!! ".
Daarna zijn we lekker doorgereden tot aan de afslag Pavlicevo Sedlo, die we moesten hebben om de grens over te steken. We gingen naar het Solcava district. Deze grensovergang was nogal onbekend maar zou goed zijn te berijden was ons via e-mail verteld. We sloegen dus bij het bordje links af en schrokken nogal, want het was niet een geasfalteerde weg, maar stenen

en keien was het geval! Zaten we hier echt wel goed???

De vuurproef meteen op de eerste dag! Na een half uurtje "klimmen en hobbelen" over deze weg kwamen we boven op de berggrens, waar twee houten hokjes stonden van de douane. We stapten uit en vroegen of ze onze passen wilden zien. Dat hoefde niet zo nodig.

Het Solcava district

We stapten na wat rondgekeken te hebben weer in en volgden de weg weer naar beneden over nog steeds keien. Na nog een half uur rijden kwamen we uiteindelijk uit in Matkov kot en daarna op een asfaltweg voor Logarska dolina. Toen moesten we uiteindelijk toch gaan zoeken voor een overnachtingsplaats. We zijn een paar plaatsjes af gereden en kwamen uiteindelijk uit in Luce, waar we via de plaatselijke kroeg en bijna het enige restaurant, een kamer konden krijgen bij een heel aardige mevrouw genaamd Vera, die redelijk goed Duits sprak. Zoals altijd geen probleem met een kamer zoeken. Uitpakken en lekker een week lang genieten in deze zo te zien ook weer prachtige omgeving!!!

Dinsdag 13 juni

Om te beginnen al een hete dag, 25 graden ongeveer.

Na ongeveer 10 uur koffie bij het huisje, zijn we het dorpje wat gaan

verkennen en geld gewisseld bij de bank en de supermarkt ingegaan om wat broodjes en drinken te kopen voor onderweg.

Vanuit Luce gingen we met de auto naar Logarska Dolina, wat het mooiste dal van Slovenië moet zijn. Onderweg kwamen we nog langs Solcava, wat een klein dorpje is en niet erg bezienswaardig. We kwamen ook langs een rotspunt genaamd Igla (naald).

Vanaf Luce naar Logarska Dolina is het ongeveer 15 kilometer rijden. Bij het begin van het dal moesten we een soort entreegeld betalen. Dan naar het toeristenbureau aldaar om wat informatie. Hier hebben we ook op een bankje een broodje gegeten en van het uitzicht op de bergen zitten genieten. Daarna zijn we doorgereden tot het einde van het dal. Het dal is ongeveer 7 kilometer lang. Op een parkeerplaats hebben we de auto neergezet en vanaf hier zijn we (ongeveer 15 minuten) gaan lopen naar de Rinka waterval. Deze waterval is 90 meter hoog en dat was te zien ook. Prachtig was het hier weer, en na een tijdje hier genoten te hebben en natuurlijk veel foto's en zo, zijn we terug gelopen naar de parkeerplaats. Van hieruit zijn we een "natuurlehrpfad" gaan volgen, ongeveer 3 kilometer tot aan Dom Planicev. Hier hebben we soep gegeten voor wat energie.

Onderweg natuurlijk mooie uitzichten en natuurlijk de vele bloemen en planten, zoals de lelie en de orchidee, die overal om ons heen weer weelde-

rig bloeiden. Ook onderweg kon je op een bepaald punt de waterval nog zien. Na het natuurpad zijn we via dezelfde weg teruggelopen naar de parkeerplaats en met de auto teruggereden naar Dom Planicev, waar we een heerlijke schnitsel hebben gegeten. Een gezellig restaurant in het midden van het dal. Een heel mooi dal! En na van dit alles genoten te hebben, zijn we naar Luce teruggereden.

Daar hoorden we, dat er in de hooischoor voetbal werd gekeken. Natuurlijk nieuwsgierig geworden, zijn we een kijkje gaan nemen en jawel, in de oude hooischoor stond een scherm opgesteld en een klein t.v. toestel met losse antenne. Er werd gekeken naar Slovenie-Joegoslavië. Het halve dorp zat daar met de nodige schnaps en natuurlijk ook de Pivo's. Het is "tri proti tri" geworden en gezellig hoor. Een heel aparte ervaring. En na afloop nog een Pivo gedronken op de kamer en dan voldaan naar bed.

Woensdag 14 juni

Na de koffie buiten op het grasveld voor het huis zijn we weer broodjes gaan kopen. Dit is bijna het vaste ritueel 's morgens. Daarna zijn we richting Robanov Kot gereden. Ook weer een dal 10 kilometer verderop. Daar kom je niet met een bus en dat is nu weer een voordeel van de auto. We konden met de auto een stuk het dal in rijden tot aan een boerderij, waar je niet verder mocht.

Hier hebben we de auto geparkeerd

en toen de weg gevolgd tot aan het einde van het dal.

Daar is Robanov Planina maar er was niemand thuis. Deze weg was wel anderhalf uurtje lopen met stijgen natuurlijk, maar het was hier prachtig!! Aan het einde van het dal hebben we wel een poosje vertoefd en genoten van de nabijheid van de kale en ruige bergen. Heerlijk hier!! We hebben onder de boom aan de picknicktafel onze broodjes gegeten.

Na een tijdje moesten we toch weer langs dezelfde weg terug. Onderweg is een hele grote, brede riviervlakte die helemaal droog stond. Het leek wel een soort woestijn, maar dan van spierwitte keien. Dit waren allemaal keien, die van de bergen naar beneden storten. Ook was het erg heet. Onderweg zagen we hier en daar wat kleine watervalletjes uit de bergen komen. Je kon het glimmen van het smeltende ijs zien.

Het uitzicht onderweg op de Raduha was niet mis. Bijna terug bij de auto zagen we nog een riviertje, dat van onder uit het dal het daglicht zag. Bij de auto teruggekomen, hebben we nog ons laatste broodje gegeten en van daaruit naar Luce teruggerezen. Onderweg zijn we nog even gestopt om bij de Igla (naald), om wat te drinken en hebben we nog wat rondgelopen aldaar, omdat het op dat stuk weg wel heel erg ruig was. Erg mooi!

Terug in het huisje hebben we ons wat opgefrist en zijn we naar

het restaurantje in Luce gelopen, om een lekkere Schweinenschnitzel te eten. Daarna heeft onze gastvrouw Vera voor ons nog koffie gemaakt en dat hebben we voor het huisje nog even lekker gedronken voor we naar boven gingen. Al met al vonden we dit dal vandaag PRACHTIG!! Nog mooier dan Logarska Dolina. Ruiger en nog natuurlijker. Genoten dus weer!!!!

Welterusten!!

Donderdag 15 juni

Na ons gebruikelijke ochtendritueel gingen we eens de andere kant op. Over een weg met ontzettend veel gaten enz. gingen we eens wat andere dorpjes bekijken. Na een tijdje kwamen we langs Nazarje, waar we gezocht hebben naar een touristenbureau. Na wat heen en weer gestuurd te zijn, eindelijk gevonden. En we hebben aardig wat meegekregen.

Mooie brochures.

Daarna zijn we doorgereden naar Golte, waar een kabelbaan zou moeten zijn. Jawel, maar die ging weer niet zoals, we wel vaker tegenkwamen hier. Zodoende zijn we weer teruggkeerd en hebben we in Mozirje een omelet gegeten. Daarna naar Radmirje en hier zijn we nog naar een kerkje gelopen. Verder zijn de dorpjes hier niet zo erg bezienswaardig. Weinig sfeervol.

Wel is de omgeving buitengewoon mooi om doorheen te rijden!!

Na Radmirje zijn we verder gereden naar Gornji Grad. Ook hier was het niet zo geweldig. Wel is er een mooie barokke kerk.

Hier begon het ook te regenen, zodat we op een beschermd terras wat gedronken en geschuild hebben. Daarna zijn we naar Luce teruggereden. In Luce zijn we in Penzion Raduha een Sloveense specialiteit gaan eten wat heerlijk smaakte. Wat het was weet ik niet meer. Na het eten raakten we in gesprek met wat voetbal fans van Slovenie. Deze gingen de volgende dag met de bus vanuit Ljubljana naar Amsterdam, om de voetbalwedstrijd Slovenie-Spanje te zien. Ze wilden alles over Amsterdam weten en ook hebben we er nog een mooie Sloveense voetbalsjawl aan overgehouden. Al met al een leuk gesprek gehad. Hierna waren we weer alleen in de zaak, totdat er een oudere man binnenkwam met een hoedje op. Ook hier knoopten we een gesprek mee aan. In wat gebrekkig Duits, want zoals hij vertelde had hij een lichte

beroerte gehad. Maar we begrepen elkaar goed. Hij bleek later de held van het dorp te zijn. Het was de jager van het dorp en hij had in 1983 een beer geschoten ergens op de Raduhaberg. Jagen is nog heel normaal in Slovenië. Hij had ook zijn eigen museumpje voor zijn huis gebouwd, in de vorm van een soort houten schuurtje met glas ervoor, zodat iedereen zijn jachttrofeen kon komen bezichtigen. Hier stond zijn verzameling in. En na een gezellige avond kletsen met de plaatselijke bevolking zijn we naar onze kamer gegaan om weer lekker te gaan slapen.

Vrijdag 16 juni

Vandaag zijn we wat vroeger opgestaan dan anders, en na de koffie en supermarkt zijn we op weggegaan naar Velika (grote) Planina. Dit was wel een uurtje rijden of zo en we wilden graag de kabelbaan van 10 uur halen; wilden we hier lekker lang kunnen genieten. Het is de tweede keer dat we hier naar toe gingen en dus wisten we wat ons te wachten stond. Het is een van onze favoriete plekjes geworden. Genieten dus!!! Onderweg was het al genieten van de omgeving. Ook stijgen en dalen natuurlijk, daar ontkom je hier absoluut niet aan. Maar het is het zeker wel waard om door dit landschap te rijden. Twee minuten voor tien waren we op de parkeerplaats. Snel de wandelschoenen aan en een kaartje

gekocht en toen konden we nog net op tijd mee naar boven. Na ongeveer tien minuten met de kabelbaan, kwamen we boven aan op (1400 mtr.). We konden verder met de stoeltjeslift om nog verder naar de top te gaan. (1666 mtr.) En na ongeveer twintig minuten waren we boven en konden we genieten van een prachtig uitzicht over de dalen. Jammer dat het wat bewolkt was, maar dat mocht de pret niet drukken, want het wolkenspel had iets geweldigs fascinerend!

Wat is het hier toch prachtig!!! Een filmdecor!!! Een overdaad aan bloemen en groen!! Eenmaal boven zijn we een stukje naar beneden gelopen waar de berghutten van de boeren staan. Heerlijk genieten van dit wonderlijke landschap waar de boeren 's zomers hun vee laten grazen.

Ook zagen we een boertje bezig het gras maaien rond zijn hutje. Hij zwaaide naar ons en we liepen naar beneden en begroetten hem. Na wat gebarentaal begreep hij, dat we graag eens in zo'n hut wilden kijken, en de vriendelijke oude man nam ons mee naar binnen en toonde zijn rijkdom. Het was heel klein (maar slechts een bed, een fornuis, tafeltje en stoel), maar gaf toch wel een gerieflijk overzicht van het onderkomen waar hij verbleef van juni t/m augustus.

Na ons bezoekje aan het boertje, liepen we weer naar boven en gingen

naar het kerkje, wat natuurlijk boven alles uitstak en ook helemaal van hout is gemaakt. Het werkt tevens als bliksemafleider. Na hier 1 van onze broodjes te hebben gegeten volgden we een weggetje door het landschap, dat ons nog naar een volgende planina moest leiden. Na een kwartiertje kwamen we bij een dom (hut), waar we even rustten en we wel een kopje koffie konden nemen. Ons advies! Neem nooit koffie daar!!! Het is niet te zuipen!! Weggegooid dus! |

Toen zijn we maar verder gelopen en kwamen we bij de Mala (kleine) Planina. Nou, wat we hier zagen!! Op dit punt overzag je bijna heel Slovenie!! Een overweldigend uitzicht waar je stil van wordt! Hier zou je eeuwig willen blijven. Links van die aparte hutjes en de bergen, rechts een overweldigend uitzicht van Kamnik tot aan Ljubljana en misschien nog verder als het helder weer zou zijn. Een aanrader voor iedereen!!! Stille overheerst en je kunt het niet onder woorden brengen wat je hier voelt en ziet!! Dit moet je beleven!! Zo iets kun je niet overbrengen aan anderen die er niet geweest zijn. Ja, maar je moet toch ook weer terug he. Dat is jammer maar helaas. Via hetzelfde weggetje zijn we weer terug gelopen en hebben we nog wat genoten van het wolkenspel.

En nadat we bij een andere hut nog iets gedronken hadden, gingen we

om 17.00 uur weer met de stoeltjeslift naar beneden, en om 18.00 uur zijn we met de kabelbaan weer afgedaald naar de parkeerplaats. Wat een dag! Dit blijft eeuwig in het geheugen!! Na nog een uurtje terug rijden hebben we onderweg nog lekker gegeten op een terras, in een weiland nabij Ljubno, waar het uitzicht ook al niet mis was. Toen zijn we naar Luce teruggereden. Moe, maar zeer voldaan, hebben we op bed nog heel lang nagenoten van deze heerlijke dag! Welterusten!!!

Zaterdag 17 juni

Na de koffie zijn we eerst naar de bank gegaan om wat geld te halen. We moesten de kamer betalen en morgen is alles weer gesloten. Daarna hebben we in het postkantoor Mimi in Bohinj opgebeld voor de overnachtingen voor volgende week. Ze was aangenaam verrast, want ze wist niet of we dit jaar nog zouden komen.. Alles was prima en we konden zo direkt weer op onze kamer bij haar terecht. Fijn, dat was ook geregeld. Daarna zijn we weer met ons autootje richting de Raduha berg gegaan. Lekker over de gaten en kuilenweg. Toen moesten we weer omhoog rijden en kwamen weer op zo'n ongeasfalteerde weg. Dus keien en putten ontwijken enz. Dit bleek een elf kilometer lange weg te worden. Fijn hoor! Hobbelen maar weer. We werden hier weer niet blij van, maar hier schijnt dat normaal te zijn. Vele auto's hier zien er niet uit vanwege de dikke stoflaag, die men

oploopt op deze mooie wegen in deze omgeving. We gingen op weg naar de ijsgrot. Snezna jama op 1500 meter hoogte in de Raduha berg. Na dus 11 kilometer stof, kuilen en keien, kwamen we bij het bordje en parkeerden we de auto. Op die weg stonden al aardig veel auto's. We waren hier dus niet alleen. Uit de auto mochten we nog een kwartiertje klimmen en nadat we uitgeput boven kwamen, stond daar toch een hokje en wat bankjes en konden we een kaartje kopen. We waren heel benieuwd, want we hadden al wel grotten gezien, maar nog nooit met ijs er in. We konden om 12 uur met de volgende groep van ongeveer 20 mensen mee. De vriendelijke gids begeleidde ons in het Duits. De rest van de groep waren Slovenen. We werden meegenomen naar een gat in het bos naar beneden en daar lag al een groot plak sneeuw. Daar kregen wat mensen een soort karbietlamp aangereikt en de gids zelf droeg er een op zijn helm. Dan werden we naar een opening geleid, alwaar we via een ijzeren trapje 20 meter naar beneden mochten afdalen. 't Was een beetje eng, omdat het donker en glad was. Oppassen dus! Beneden aangekomen werden we verast door de enorme ijsstalagmieten. Prachtig om te zien! Ook weer zo'n belevenis en natuurlijk een avontuur. Aan het einde van de route werd ons allemaal een schnaps aangeboden. Dan nog een uurtje teruglopen en na

twee uurtjes stalagmieten en stalagieten gezien te hebben, konden we weer omhoog gaan klimmen, want je bent tenslotte aardig wat meters diep onder de grond afgedaald. Na ook het trapje weer opgeklommen te zijn en we moe en hijgend de grot weer uitkwamen, hebben we bij de ingang van de grot eerst een poosje gerust en wat gegeten en gedronken. Het was wel weer de moeite waard! Hierna zijn we nog door een ruig bos gelopen, waar een half uurtje weer anderhalf uur bleek te zijn, en we waren al moe. Hierdoor kon je nog naar een andere berghut; Koca na Loki, alwaar we met behulp van een aardige tolk een omelet en wat sla gegeten hebben. Ook hier was het uitzicht over de bergen en dalen weer prachtig. En na hiervan nog een halfuurtje genoten te hebben, moesten we weer naar beneden om bij de auto te komen. Dat was ook nog een half uurtje lopen. Maar van de omgeving hier is het wel genieten hoor! Een prachtig ruig bos met veel rotsen en om de bloemenpracht maar niet te zwijgen. Heel veel orchideeën, vingerhoedskruid en natuurlijk overal cyclamen! Hierna met de auto weer elf kilometer naar beneden gehobbeld met onderweg soms even stoppen voor uitzichten en foto's, en dan terug naar Luce, om lekker te eten en uitrusten voor de lange tocht morgen naar.....

een volgende belevenis !!!

Camping Menina

Camping with a personal touch.

In North Slovenia,
Upper Savinja valley

Mr. Jorij Kolenc
Varpolje 105
3332 Recica ob Savinji
Tel.: 00386 (0) 35 835 027
GSM: 00386 (0) 41 771 846
www.campingmenina.com
info@campingmenina.com

Een must voor liefhebbers van Sloveense volksmuziek: C.D.'s met zang en harmonika begeleiding. Meer dan 100 liedjes: "die mijn moeder mij leerde".

gezongen
en gespeeld

door:
Slavko Strnman

Informatie: 045-5218150

Verkeersburo Slovenie

Benthuizenstraat 29-beneden
3036 CB Rotterdam
Tel.: (010) 465 30 03
Fax: (010) 465 75 14

Laatste ontwikkelingen in Slovenië

Door: Alexander Vink vanuit Slovenië (trafo@vink.zzn.com)

VASTGESTELDE WISSELKOERS

Sinds midden juni is de wisselkoers tussen de Sloveense Tolar en de EURO vastgesteld. tot de toetreding van Slovenie in de EMU, naar verwachting begin 2007.

1 EUR= 239,69 SIT

BENZINEPRIJZEN

EURO SUPER (95)

202,50 SIT(= EUR 0,81)

EURO SUPER PLUS (98)

207,30 SIT(= EUR 0,83)

DIESEL (D2)

173,90 SIT(= EUR 0,72)

AANPASSING SLOVEENSE

TELEVISIE OP SATELIET

Sloveens nieuws nog steeds in Nederland te ontvangen. TV Pika niet meer op de digitale sateliet HOTBIRD, maar op HELLAS SAT 2. De uitzendingen zijn ongecodeerd en is te ontvangen. Sinds 24 februari jl. succesvol te ontvangen, ook in Nederland.

Elke dag om 19:00 uur het populairste Sloveense nieuwsprogramma »24UR« op TV Pika.

TV PIKA

Hellas Sat 2 (39.0\$ vzhodno)

D/L Freq.:

12606,00 MHz HORIZONTAL

Symbol rate=27.500

FEC=3/4

NIEUW BELASTINGS VERDRAG TUSSEN SLOVENIE EN NEDERLAND

Slovenie en Nederland hebben op woensdag 30 juni 2004 een verdrag ondertekend ter voorkoming van dubbele belastingheffing en ter voorkoming van het niet betalen van belasting en het voorkomen van dubbele onroerendgoedbelasting. Het verdrag is ter vervanging van het bestaande verdrag tussen Nederland en voormalig Joegoslavië ter voorkoming van dubbele belastingheffing. Namens Slovenie werd het verdrag ondertekend door Milojka Kolar, Staatssecretaris van Financiën. Ambassadeur Jan C. Henneman tekende het verdrag namens Nederland. Het verdrag bepaalt o.a. het rechtsgebied van beide landen met betrekking tot inkomstenbelasting en definieert hoe dubbele belasting voorkomen moet worden. De implementatie van het verdrag zal naar verwachting de kapitaalstroom tussen beide landen bevorderen en de wederzijdse samenwerking versterken. Het verdrag treedt in werking 30 dagen nadat beide regeringen schriftelijk hebben bevestigd dat aan de wettelijke verplichtingen voor implementatie is voldaan.

SPECTACULAIR BUSONGELUK BIJ KRSKO

Op 15 juni is er bij de plaats Krsko een spectaculair ongeluk gebeurd, waarbij 1 dode en 1 zwaar gewonde vielen en de resterende 21 andere busreizigers licht

gewond raakten.

Het ongeluk ontstond nadat de Sloveense politie 's nachts de snelheid controleerde van een personenauto die met 145 km/uur, op de grote weg van KRSKO naar Ljubljana reed, waar als maximale snelheid 60 km/uur is toegestaan. De politie wilde de auto aanhouden maar deze reageerde hier niet, waarna de politie de achtervolging inzette. De vluchtende auto passeerde een bus met Kroatische supporters die op weg waren naar Portugal en reed tegen de bus aan waarna de auto explodeerde. Over de vluchtende perso(o)n(en) is verder niets bekend gemaakt.

SNEEUWVAL IN JULI IN SLOVENIE

Op 10 juli is op een aantal Sloveense bergen nog sneeuw gevallen en de bekende pas VRSIC werd afgesloten. Ook in Oostenrijk en Duitsland viel in de alpen sneeuw. Dit kwam in juli in 2000 voor het laatst voor.

SLOVEENS - NEDERLANDSE CULTURELE ACTIVITEITEN IN SLOVENIE

Sinds 1 juli kan men op de Website van de Nederlandse Ambassade (www.netherlands-embassy.si) zien welke activiteiten er georganiseerd worden in Slovenie. Het culturele programma duurt dit jaar maar liefst 6 maanden en niet 2 maanden. Het programma heet elk jaar "BILATERALNE FOKUS 2004"

NU NOG BETERE ONTVANGST NEDERLANDSE RADIO IN SLOVENIE

Onlangs heeft RADIO 10 GOLD de frequentie overgenomen van de organisatie Radlon en zendt sinds 1 juli uit op 1008 Khz middengolf. Het vermogen van de zender in Zeewolde, Flevopolder, is 400 Kw. (zie ook de website: www.radio10gold.nl)

VOORZITTER SLOVEENSE PARLEMENT GAAT WEG

De voorzitter van het Sloveense Parlement, Borut Pahor, heeft zich verkiesbaar gesteld als voorzitter van het Europese Parlement. Zijn opvolger is Feri Horvat. Tevens zal Sloveense Minister voor Buitenlandse Zaken, Dimitri Rupel, naar alle waarschijnlijkheid weggaan. De tegenhanger van de voormalige President Kučan voorzittende Organisatie Forum 21 heeft de Oppositie de Congres voor Republiek opgericht met steun van de uitgever Nova Revija. En Rupel was officieel uitgenodigd door hen. Premier Rop stelde voor de keus als hij daar naar toe zou gaan, moet hij zijn functie neerleggen. Rupel ging er naar toe nadat de uitgever een speciale vliegtuig huurde om Rupel bij de buitelandse reis op te halen in London.

AARDBEVING IN SLOVENIE

Op 12 juli j.l. heeft er een aarbeving plaatsgevonden met kracht 4,9 op schaal van Richter. De kern lag in directe omgeving van Kobarid en werd ook gevoeld in Ljubljana, Maribor, Graz (Oostenrijk). Er zijn geen doden gevallen, alleen een oude vrouw is overleden na een hart aanval. Er zijn veel gebouwen beschadigd en er moeten gebouwen afgebroken worden en opnieuw gebouwd worden. Na de aardbeving werden nog ongeveer

100 naschokken gevoeld. De bewoners hebben ook geprotesteert omdat er zelfs gebouwen opnieuw gebouwd moeten worden, welke net klaar waren. Deze werden opnieuw gebouwd na de laatste aardbeving in Noord-West Slovenie. Dus men had vragen waarom men zo slecht gebouwd heeft. Op 23 juli vond er een nachok plaats van 3,2 op de schaal van Richter, de kern was even ten Nooroosten van Bovec, maar er is geen schade gemeld.

DONALD TRUMP GAAT MET SLOVEENSE TROUWEN

In juli werd officieel bekend gemaakt dat de Magnaat Donald Trump gaat trouwen met de sloveense mannequin Melanie Knave (ZIE FOTO: TRUMPMELANIE). Het huwelijk zal plaats vinden begin volgend jaar. Uiteraard wordt er een huwelijkscontract opgemaakt om te voorkomen dat zijn toekomstige heel veel geld kan eisen bij scheiding.

NIEUWE PARLEMENTS VOORZITTER TOT DE PARLEMENTS-VEKIEZINGEN NAJAAR 2004

Op 11 juli werd in het Parlement gestemd voor een nieuwe Parlements voorzitter en vervangend Parlements voorzitter. Na de geheimgehouden verkiezingen werd gekozen voor Feri Horvat (ZLSD, zelfde Partij als voormalig Voorzitter Borut Pahor) Van de totaal 84 leden: 74 voor en 8 tegen Als vervangende werd voor gesteld de ex-Minister van Buitenlandse Zaken Dimitrij Rupel. Deze haalde net niet. Hij kwam net 4 stemmen tekort. Van totaal 84 Parlementsleden: 42 voor en 5 tegen de rest stemde niet en hij had totaal 46 stemmen nodig.

NIEUW REKORD VOOR ULTRA MARATHON ZWEMMER MARTIN STREL

In Juli heeft sloveense bekendste sporter, de ultra marathon zwemmer, Martin Strel opnieuw een nieuw rekord gebroken op de lange afstands zwemmen en deze keer zwom Martin Strel de drie na langste rivier af de Aziatische Jangce in China deze is 3800 km lang. Hij startte op 11 juni in Tiger Leaping Gorge en eindigde de op 30 juli in Shanghai (Chinese Zee)

In het verleden zwom hij al als enige de gehele Donau, Missisipi al af. De resultaten van vorige recordpogingen waren:

2000 in 58 dagen heeft hij de 2860 km lange Donau afgezwommen,

2001 in 84 uur en 10 minuten 504 km op de Donau

2002 in 68 dagen de 3797 km lange Mississippi in de Verenigde Staten

2003 in 4 dagen de 444,4 km lange wilde rivier de Mur/Mura

2003 in 23 dagen de 1930 km lange rivier de Parana, Argentinië, wat tot nu toe nog nooit iemand gelukt is.

en dan in 2004 van 11 juni tot 30 juli de 4600 km lange Jangce rivier in China, is de langste in Azië.

De weersomstandigheden in China waren wisselvallig: mist water temperatuur was 30 graden en de lucht was 40 graden waardoor Martin Strel 8 kilo lichter is geworden.

Om zijn rekord opnieuw te breken blijven er nog 2 rivieren over en wel de Nijl in Afrika en de Amazone rivier in Zuid-Amerika. Maar of hij dit nog gaat doen is nog onbekend.

NOODWEER NA HITTE

Noodweer veroorzaakte grote overlast in heel Slovenie het meest was getroffen Bela Krijana, Dolenska omgeving Maribor. Veel bomen zijn omgevallen en er viel in bijv. Bela Krijana 86l/m², de laatste keer wanneer zoveel neerslag plaatsvond was in 1961 en en 82 l/m². Deze tropische neerslag vond plaats na de hitte van 35 graden

EU-ONDERZOEK: SLOVENEN DRUK, DUITSERS LUI

AMSTERDAM - De Slovenen zijn van alle Europeanen het drukst in de weer, terwijl de Duitsers en de Noren tot de grootse nietsnutten behoren. De gemiddelde Fransman besteedt dagelijks drie uur - veel meer dan enige andere Europeaan - aan "maaltijden en persoonlijke zorg", waartoe ook seksuele activiteit wordt gerekend. Dit blijkt uit een dinsdag gepubliceerd onderzoek van Eurostat, de statistische dienst van de Europese Unie.

Voor het onderzoek naar tijdsbesteding in tien lidstaten werden gegevens gebruikt die van 1998 tot en met 2002 werden verzameld over de activiteiten van werkende mannen en vrouwen in tien landen, te weten België, Duitsland, Estland, Frankrijk, Hongarije, Slovenië, Finland, Zweden, Groot-Brittannië en Noorwegen.

Slapen neemt het leeuwendeel van de tijd in beslag. Zweedse mannen slapen het kortst (7 uur en 52 minuten), Franse vrouwen het langst (8 uur en 38 minuten). Misschien hebben Franse vrouwen wel zo veel slaap nodig omdat ze veel

huishoudelijk werk verrichten. In geen ander land doen mannen zo weinig in het huishouden als in Frankrijk.

Slovenen komen het ijverigst uit de bus als wordt gekeken naar zowel huishoudelijk werk als werk tegen betaling. Sloveense vrouwen zijn dagelijks 8 uur en 47 minuten bezig, Sloveense mannen 7 uur en 44 minuten. De Hongaarse, Estlandse en Franse vrouwen volgen op de voet, terwijl de Hongaarse, Estlandse, Franse, Zweedse en Britse mannen op enkele minuten volgen.

De Duitse mannen en vrouwen werken gemiddeld het minst, ongeveer zeven uur. De Noren hebben de meeste vrije tijd, ongeveer 5 uur en 30 minuten.

Op internet: <http://www.europa.eu.int/comm/eurostat>

Duo Pohorje

Het Duo Pohorje, bestaande uit Franček Hrasovec en Henny Rots speelt al vele jaren met heel veel plezier Volksmuziek uit Slovenie. Menig feestje is al door hen opge-luisterd met de snelle polka's en lieflijke walsjes van Avsenik, Lojze Slak en alle andere grootheden uit de Sloveens volksmuziek.

Henny speelt naast de Steirische harmonica ook accordeon en maakt daarbij gebruik van een midisysteem waardoor het mogelijk is om de muziek met mooie ritmes te begeleiden. Franček, geboren in Slovenie, is bij uitstek de Sloveense faktor in dit duo. Wilt u naast de Sloveense muziek ook wat andere (dans)muziek horen dan is dit in overleg ook mogelijk.

Heeft u iets te vieren en wilt u uw feestje opluisteren met deze vrolijke en opzweepende muziek, of wilt u gewoon lekker dansen of mis-schien alleen achtergrond muziek? Neem dan contact op met Henny Rots.

Telefoon 076-5416483 of via e-mail: hennyrots@freeler.nl

Agenda:

Zondagmiddag 24 oktober

Jaarlijks fan-treffen
Oberkrainergroep
NIZOZEMSKA
Info: 0492-361072

Zondag 14 november 2004

Jaarlijkse achterbandag LIZE
te Utrecht

Reka Jangce - Modra reka
Na Kitajskem, kjer živi skoraj milijardo in pol ljudi, teče tudi reka Jangce (Yangzi) oziroma Modra reka. Izvira v Tibetu na nadmorski višini 4900 m, teče med gorami jugovzhodne Kitajske, nato se skozi soteske prebije na široko poplavno ravnino in se pri velemestu Šanghaj izliva v morje. S svojim 6300 kilometrskim tokom skozi 10 kitajskih provinc je najdaljša azijska reka in hkrati tretja najdaljša na svetu. Malce daljša od nje sta le afriški Nil in južnoameriška Amazonka.

Reka ima ogromno porečje in na ravninah ob njej, kjer živi 400 milijonov ljudi, pridelajo dve tretjini kitajskega riža. Pogoste poplave, ki nastanejo zaradi obilnega deževja, povzročajo velikansko škodo na namakalnih sistemih ob reki.

Leta 1998 je močno deževje, ki je trajalo tri poletne mesece (junij-avgust), povročilo velikanske poplave in vzelo življenje 3000 ljudem. Vse te poplave so eden od razlogov za gradnjo mnogih jezov, ki jih izkoriščajo tudi za pridobivanje električne energije.

Projekt Treh sotesk (Three Gorges Dam Project) je nedvomno veleprojekt, ki je primerljiv celo z gradnjo znamenitega kitajskega zidu.

Reka je plovna okoli 2500 kilometrov od mesta Chongqing do izliva. V delu med Chongqingom and Yichangom teče reka skozi 320 kilometrov dolg predel sotesk (Yangzi Gorges), ki ni samo atraktiven, ampak tudi izjemno nevaren za plovbo. Tam je za vedno ostalo že mnogo ljudi, tudi turistov. Povprečen pretok reke ob izlitju v morje je kar 34 milijonov litrov na sekundo.

Projekt tri soteske

Temeljni kamen za gradnjo največje hidroelektrarne na svetu je bil položen že leta 1994. Jez v Sandoupingu v provinci Hubei naj bi izboljšal navigacijski sistem plovne poti in bil hkrati tudi protipoplavna zaščita območja, na katerem je v naraslih vodah izgubilo življenje že mnogo ljudi. Gradnja 181 metrov visokega jezu, zaradi katerega bo potrebno preseliti več kot milijon ljudi, naj bi bila končan leta 2009. 26 turbin naj bi proizvajalo devetino potrebne

električne energije za Kitajsko. Za jezom nastaja 600 km dolgo jezero, to pa pomeni, da se bo rečni tok močno zmanjšal. Skozi vse bo se bo 5. junija 2004 podal Martin Strel z željo, da preplava 4600 km tega ogromnega veletoka in postavi nov Guinnessov rekord.

Martin Strel se je vrnil domov 4. avgusta zvečer se je na brniško letališče spustila »kitajska« plavalna odprava. Vodil jo je Martin Strel, slovenski junak, ki si je s svojimi ultradolgimi plavalnimi podvigi priboril tudi prostor v slavni Guinnessovi knjigi rekordov.

Pred letališko stavbo je našega novodobnega junaka pričakalo večje število ljudi. Organiziran je bil tudi slovesen sprejem in ob njem kratek zabavni program. Dogodek se je končal s kratko tiskovno konferenco.

Za RTV je Strel povedal še par zanimivosti:

- visoki valovi, bakterije in gost promet me na reki niso ravno motili. Največje težave mi je povzročal smrtonosen, močan tok v prvih stotih kilometrih plavanja. Voda je namreč v zgornjem toku zelo visoka, deroča in zelo nevarna.

- ob tej priložnosti bi rad omenil, da so se Kitajci zelo trudili, da ne bi na projektu prišlo do neesreče. Hvala bogu, je tudi ni bilo. Rad bi povedal, da je reka Jangce za Kitajce pravi simbol. Po drugi strani pa je ob reki videti ogromna gradbišča, naselja,

pa tudi industrijski obrati rastejo kot gobe po dežju. Kitajci so medijsko zelo dobro "pokrivali" moje plavanje, navijali so zame in me na koncu tudi obsuli z zasluženno pozornostjo in s cvetjem.

- kakor sem že povedal, si sedaj želim odpočiti, biti čim dlje od vode, že jeseni pa se odpravljam na Brunei. Tam bom na čast brunejskega sultana odplaval lažjo, nekaj dnevno etapo.

Afscheid van de wapenen door Ernest Hemingway

Toevallig kwam ik een boek met bovenstaande titel tegen. Het verhaal speelt zich af tijdens en aan het einde van de Eerste wereld oorlog aan het Noorditaliaanse front.

Veel Sloveense plekken en situatie's worden beschreven. O.a in de omgeving van Goriča. In het oorlogsmuseum in Kobarid hangt heden ten dage nog een grote foto van deze Amerikaanse schrijver, die aan den lijve het oorlogsgeweld in die regio heeft meegemaakt.

ISBN 90-269-5862-5

Euro House Nederland

Viktor Šolar

Buitenkamp 27
7214 BH Epse
Tel.: (0575) 494703
Fax: (0575) 491005
Autotel: (06) 53 118079

Import en Export- bemiddeling

Slovenie Tours

Postbus 3043 / Wilderkade 22 * 2935 ZG Ouderkerk a/d IJssel
Tel.: (0180) 684 684 * Fax.: (0180) 684 031

REISBURO SLOVENIE

Tickets Amsterdam/Brussel naar Ljubljana

295,- Euro

06 51170447

incl. Luchthaven belasting en boeking kosten (prijswijzigingen voorbehouden)

Op alle reizen / autoverhuur / hotels / appartementen 5% korting!

Op alle wintersport aanbiedingen 5% extra korting!

Gratis annulering verzekering.

www.slovenietours.nl

SCHERMER WIJNKOPERS & DISTILLATEURS

SEDERT 1782 IN HOORN

TEL: 0229 - 21 77 77 * FAX 0229 - 21 87 65

SPECIALIST IN O.A. SLOVEENSE WIJNEN

Piknik nabij Austerlitz

Mijn leven is totaal ontwricht. Elke dag voelt alsof ik het aanvankelijk frisse, heldere water induik en naar de overkant zwem, maar de overkant... ik kom er nooit aan. Zodra ik er naartoe spartel, geraakt die overkant steeds verder van me weg; zo ver, dat ze na een poos veranderd lijkt in een eiland, dat van me afdrijft. Het water wordt zilt, vult zich met mijn tranen en als ik radeloos besluit om terug te keren is het reeds een modderachtige, neerzuigende brei, waar ik me doorheen moet worstelen, om met mijn laatste krachten de oever te bereiken, vanwaar ik eerder hoopvol aan mijn zinloze tocht begon. Ik hunker naar haar, maar zij is er niet... Niet voor mij.

27 juni 2004. Er bestaat geen andere dag meer. Alles wat zich voor 27 juni 2004 afspeelde was levenloos; het oningevulde niets, zonder ruimte, zonder tijd.

27 juni 2004: de Big Bang, daar staat zij, vlak bij mij, eventjes maar, een oogopslag, zij eet iets gelooft ik, ik weet niet wat zij eet, zij gaat ergens naartoe, vijf meter verderop, maar ik durf niet te kijken, waar gaat zij precies staan?

Stel je voor dat ze ziet dat ik naar haar kijk, wat doe ik dan? Mijn hoofd afwenden? Nee, nee, dat is

dom! Want ik wil dat ze naar mij kijkt. Ik wil dat ze naar me lacht. Ik pak een stuk potica. Dat helpt, vermoed ik. Een stuk potica in je hand en dan een beetje nonchalant doen alsof je kijkt naar iedereen die hier zoal is, maar je ogen zoeken háár. Waar is ze? Ik wil haar zien, bewonderen. Ik moet haar zien. Iemand zegt dat die potica heerlijk is, ik knik beleefd, maar ik heb er niks van geproefd, ik heb er niet op gelet hoe lekker ie is, ik het het gekauwd en doorgeslikt, een culinair barbaar ben ik, ik weet het, maar het kan me niet schelen, want ik zoek haar. Was zij vorig jaar hier ook al? Hoe kan het dat zij vorig jaar hier niet was? Ach nee, vorig jaar was ik er niet. Oh man, het idee dat ik haar vorig jaar ook al had kunnen ontmoeten...

Ik drink wijn en knik vriendelijk naar enkele mensen die ik eerder heb gezien. Ik bedenk woorden in het Sloveens, woorden voor haar: lepa, krasna, ljuba, neustavljiv... Iemand spreekt me aan, niet nu asjeblijft; ik ben bezig, maar dat ziet hij niet, hij mag dat ook niet zien, want ik heb geen zin om mezelf te verraden. Stel je voor dat het haar man is, zeg. Ik wil niet dat ze een man heeft trouwens. En als ze echt een man

heeft, hoop ik dat het een zak is, waarvan ze wil scheiden, zeker nu ze mij gezien heeft. Ze heeft me toch wel gezien, hoop ik?

Er praten nu al twee mensen tegen me. Op de barbecue wordt vlees gebraden. Er komt rook van af, die mij het zicht ontnemt. Ik praat beleefd maar ongedurig met de twee mensen. Ik weet niet waarover. Meer wijn. Ik ga ergens anders staan, zeg ik tegen hen, want ik heb wat last van de rook.

Waar is ze nu? Is ze er nog wel? Is ze weg? Ik kijk voor me, waar ben je?! Ik wil met je trouwen. Nu! Het kan me niet schelen wat iedereen er van vindt. Al breekt er en rel uit en verbrandt al het vlees op de barbecue. Sorry, ik wil mezelf wel verraden, meteen, ik meende het daarnet niet zo. Hier ben ik, neem me, we zweven in orgastisch genot langs de pieken van opperste gelukzaligheid, jij en ik. Wij zijn de wereld! Ik wend mijn hoofd, ik zoek haar en pats! ze loopt langs me, op nog geen twee meter. Ze kijkt naar me, ze lacht. Echt waar. Ik word gek. Ik lach ook, maar ontwijk haar ogen snel. Bange wezel. Kijk haar aan, man. Lach naar haar. Licht je hoed! Zeg dat je haar betoverend vindt, anders wordt het niks met die trouwerij vandaag.

Meer wijn, waar is de wijn? Mijn ogen zoeken de wijn en dus heeft zij geen reden meer om nog langer naar mij te kijken.

Ik eet nog een stukje potica. Een lieve mevrouw zegt tegen me dat ze die zelf heeft gemaakt, ik proef nu pas hoe lekker, ik droom. Neeeee! Niet dromen sukkel. Alert blijven. Zoek haar op! Laat haar merken dat je veel meer om haar geeft dan om wijn! Zou zij ook zo'n lekkere potica kunnen maken? Is ze wel een Sloveense? Misschien is ze Nederlandse. Mijn bril, waar is mijn bril, als ik die opzet zie ik zo of ze Sloveense is, maar nee, mijn bril is roze.

Ik schrik. Hoelang sta ik al hier te staren? Loop ik in de gaten? Merkt iemand iets aan mij? Het is de mooiste piknik uit mijn leven.

Nog drie weken en ik ga op vakantie. Naar Slovenie. Maar ik heb opeens geen zin. Wat moet ik daar, als zij me niet vergezelt? Nog 'n jaar tot de volgende piknik. Mijn leven is totaal ontwricht.

Rene Frelih

:: Piknik 2004 ::
Volgend jaar weer!

Slovenie is helaas nogal provinciaals geworden

Onderstaand verhaal verscheen in het maandblad "M" van augustus jl. als bijlage bij het NRC Handelsblad. De schrijfster Laura Starink heeft bereidwillig haar interview met Drago Jancar beschikbaar gesteld voor de LIPA.

Met zijn 2 miljoen inwoners is Slovenie de welvarendste van de nieuwe lidstaten van de Europese Unie. Het nam in 1991 afscheid van de Balkan en blikst sindsdien hardnekkig naar het Westen. Maar de onafhankelijkheid heeft ook zo haar nadelen, erkent de Sloveense schrijver Drago Jancar. De politieke macht valt snel in handen van steeds dezelfde mensen.

Vier weken lang is in de universiteitsbibliotheek van Ljubljana, een van de bekendste gebouwen van de twintigste-eeuwse Sloveense architect Joze Plecnik, het oudste Sloveense handschrift te bewonderen. Het zogenaamde Brizinski spomeniki uit de tiende eeuw ligt in een half verduisterd zaaltje achter glas. Dit is een belangrijk nationaal symbool voor de 2 miljoen Slovenen die sinds 1991 voor het eerst in hun geschiedenis in een onafhankelijke republiek wonen. Twintigduizend vierkante kilometer, een paar fraaie bergen en dalen, 30 km Adriatische kust, een handjevol steden waarvan het barokke Ljubljana met 300.000 inwoners de grootste is. Van de nieuwe lidstaten van de Europese Unie is Slovenie het meest welvarend en succesvol. Een poppenland met een Oostenrijks uiterlijk en een Slavische ziel.

Drago Jancar komt me hoogstpersoonlijk van het vliegveld ophalen: we hebben onze afspraak moeten verzetten, omdat hij vergeten was dat hij een hele dag in verschillende boekhandels moet signeren. Al hoort hij al een beetje bij de oude garde, Jancars romans en essays worden in Slovenie nog steeds veel gelezen. In Nederland verschenen van hem *De galeislaaf*, een middeleeuws vluchtverhaal met veel pest en heksenvervolging, en *Noorderlicht*, een kafka-eske vertelling over een Oostenrijkse zakenman die aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog blijft hangen in het industriestadje Maribor.

In datzelfde Maribor, tegen de Oostenrijkse grens, werd Drago Jancar in 1948 geboren. Zijn vader werkte in een vrachtwagenfabriek, die tijdens de oorlog door de Duitsers werd gebruikt voor de fabricage van vliegtuigonderdelen. Slovenie was in 1945 opgegaan in de Volksrepubliek Joegoslavië, met Belgrado als hoofdstad. Het was de tijd van de snelle industrialisatie. In Drago's jeugd was iedereen socialist en werd er in ieder huisgezin aan tafel gesproken over de oorlog.

'In de oorlog belandde mijn vader in een concentratiekamp, omdat hij samengewerkt had met het Bevrijdingsfront van Tito. Hij hielp een aantal piloten die waren neergestort te ontsnappen naar de bossen. Hij was geen partizaan, maar dit was al genoeg voor het kz Konigsberg. Hij vertelde hoe ze gedwongen werden de lijken en de rotzooi op te ruimen na de bombardementen op Dresden. Ook

Maribor werd door de geallieerden gebombardeerd. Ze hadden de gewoonte op de terugweg van hun bombardementen op Duitse steden de rest van hun bommen op de kleine stadjes in de omgeving te laten vallen. Na de oorlog waarschuwde mijn vader altijd voor de terugkomst van de Duitsers. Hij was erg pro-Amerikaans.' Na de oorlog kwamen Tito's partizanen aan de macht. Jancar herinnert zich de politieke meetings op de pleinen van Maribor, de journaals in de bioscopen waren vol van Tito. Toen Jancar 20 jaar was, werd hij hoofdredacteur van het studentenblad Katedra. 'We waren niet anticommunistisch, maar we wilden frisse lucht. We schreven kritische artikelen en werden onmiddellijk ontslagen.' In het magische jaar '68 sloot ook de Sloveense jeugd zich aan bij de studentenopstanden in heel Europa. 'Parijs, Duitsland, we wilden erbij horen. Maar opeens realiseerde ik me dat ik daar met een rode vlag liep te zwaaien, terwijl ons hele land altijd al met rode vlaggen liep. Hier klopte iets niet, dit was saai!'

Interessante criminelen

In 1974 werd Jancar gearresteerd wegens bezit van een verboden boek over de moordpartijen die de partizanen na de oorlog aanrichtten onder de anticommunistische domobranca, het thuisleger, dat met de Duitsers collaboreerde en tegen de partizanen streed. 'Het was de ironie van de geschiedenis: ik belandde in dezelfde gevangenis waarin mijn vader in 1944 door de Gestapo gevangen was gehouden. Ik werd veroordeeld tot een jaar, maar na drie maanden kreeg ik amnestie. Ik nam die gevangenschap niet erg serieus, ik was 25, ik kon wel tegen een stootje. Ik deed oefeningen om me fit te houden. Er

zaten criminelen, interessant volk voor een schrijver. Daar maakte ik mijn eerste aantekeningen voor mijn roman De galeislaaf. Maar toen ik uit de gevangenis kwam, mocht ik niet meer publiceren. De galeislaaf is een historische roman, maar sommigen zagen er een allegorie in op ons totalitaire systeem.'

In het Westen liepen linkse intellectuelen lang weg met het alternatieve communisme van het Joegoslavië van Tito, dat zich zo dapper losgemaakt had van Moskou. En Joegoslavië gold als een heerlijk vakantieland. 'Het was inderdaad een poging om een ander soort socialisme in te voeren. Onze grenzen waren open, we konden reizen. Maar toch was Joegoslavië een totalitair systeem. Er was zelfcensuur, het was een eenpartijstelsel, er werd op je gelet op je werk en op school. De Tsjechen en Hongaren waren dan wel jaloers op ons wegens onze hogere levensstandaard en grotere vrijheid, maar ook wij hadden een concentratiekamp op het eiland Goli Otok. Tito was misschien geen Stalin, maar hij was een echte dictator.'

Tot Jancars verbazing signaleert hij onder de Sloveense jeugd van nu een revival van de Tito-cultus. 'Jonge mensen vinden hem leuk, omdat hij succesvol was. Hij maakte deel uit van de internationale jetset, Richard Burton speelde hem (in de Joegoslavische oorlogsfilm Sutjeska - LS), Elizabeth Taylor kwam op bezoek. Vreemd genoeg zijn het niet alleen de werkloze arbeiders die naar hem terugverlangen, omdat ze toen werk hadden en sociale zekerheid. Ook de yuppies en kapitalisten van vandaag lopen met hem weg. Succes wordt niet meer afgemeten

aan je intellectuele instelling of je vakbekwaamheid: voor jonge mensen in Oost-Europa betekent succesvol zijn vooral rijk zijn en Tito wás rijk en glamorous.'

Punkgroepen

De val van de Muur ging natuurlijk ook in Joegoslavië niet ongemerkt voorbij. 'Het was een dynamische tijd. Ljubljana was toen een van de interessantste steden van het land, er ontstonden punkgroepen, gaygroepen, politieke organisaties. Er waren toen al mensen die vonden dat we uit de federatie moesten stappen, omdat Slovenie als rijkste deel van het land al zijn geld zag verdwijnen in onrendabele investeringen in het arme zuiden van Joegoslavië. Wij intellectuelen wilden eerst nog vrijheid en democratie binnen het verband van een pluralistisch Joegoslavië. Maar langzamerhand kwamen we er achter dat het Joegoslavische leger zo doordrenkt was van de mythologie van Tito en de communistische partij dat democratisering irreeel was.'

In december 1990 stemde 89 procent van de Slovenen voor de onafhankelijkheid en een half jaar later stapte Slovenie uit de federatie. Op 27 juni 1991 rukte het Joegoslavische leger op om de afvalige deelrepubliek tot de orde te roepen. De strijd duurde maar tien dagen. 'De ernstigste schermutselingen vonden plaats aan de buitengrenzen met Italië en Oostenrijk, dat Slovenie meteen steunde. Ik zat toen in de redactie van het oppositieblad *Nova Revija*. Ik herinnerde me dat de Tsjechische schrijver Milan Kundera in 1968, toen de Russische tanks Praag bezetten, hulp vroeg aan Jean Paul Sartre. Nu stuurden wij een fax naar Kundera in Parijs: er staan tanks in

de straten van Ljubljana! Twee dagen later publiceerde *Le Monde* op de voorpagina een artikel van Kundera: Europa moet Slovenie redden. Dat was voor ons erg belangrijk, want Frankrijk was fel tegen het uiteenvallen van Joegoslavië.'

Sloveense desertie

Veel mensen denken dat de afscheiding van Slovenie en de snelle buitenlandse erkenning van de onafhankelijkheid hebben geleid tot de Balkanoorlogen. Was het niet een vorm van desertie? 'Ik geloof niet dat de erkenning van Slovenie door het Westen de Balkanoorlogen heeft veroorzaakt. De spanningen tussen de Serviërs en de Kroaten en de Serviërs en de moslims waren al heel groot. De democratisering van Joegoslavië was mislukt, er heerste een enorme economische crisis. Als Slovenie niet erkend was, dan was het hier ook een bloedbad geworden, want wij waren bereid om terug te vechten.' Je krijgt sterk de indruk dat de Slovenen een hekel hebben aan de Balkan, terwijl ze zelf een Slavisch volk zijn. Hoe komt het toch dat jullie meer op Oostenrijk zijn georiënteerd? 'Dat heeft voornamelijk economische redenen. In het Oostenrijks-Hongaarse keizerrijk hadden wij dezelfde levensstandaard als de Oostenrijkers. Na het uiteenvallen van het imperium, na de Eerste Wereldoorlog, traden wij in 1918 vrijwillig toe tot het nieuwe Koninkrijk van Servië, Kroaten en Slovenen. Het was een groots idee: we zouden ons verenigen met onze Zuid-Slavische broeders. Maar het werd een desillusie: de levensstandaard daalde direct. En ook politiek viel het tegen. Een voorbeeld: in de Oostenrijks-Hongaarse zogenaamde 'gevangenis der volkeren' werden in 1906 bij rellen in Ljubljana twee nationalistische Slovenen

doodgeschoten door het leger. Maar toen in het nieuwe koninkrijk Sloveense arbeiders in 1918 in staking gingen, schoot ons eigen leger 15 mensen dood. Dat was een enorme teleurstelling. In de naoorlogse socialistische republiek werd de economische situatie nog slechter. De Slovenen hadden het gevoel dat ze beter hadden verdiend. Dat is natuurlijk egod'stisch, maar het is wel legaal. De meeste Slovenen vinden zichzelf toch een tikje beschaafder dan de rest van Joegoslavië, maar er was geen sprake van een irrationele haat tegen de Balkan.'

Was u nooit bang dat de oorlog alsnog zou overslaan naar Slovenië? 'Gek genoeg was ik in 1991 niet bang, ik kon me niet voorstellen dat Milosevic het barokke Ljubljana zou bombarderen. We maakten er zelfs grappen over. Maar toen ik de ruïnes van Vukovar zag, begreep ik dat hij daar heel wel toe in staat was. Dat greep me toen met terugwerkende kracht wel bij de keel.'

Wat nu?

Uw romans gaan vaak over individuen die gevangen zitten in historische omstandigheden of te maken hebben met een macht van buiten die hun leven bepaalt. Begrijpelijk, als je leeft in een totalitaire samenleving. Maar die bestaat niet meer. Wat nu?

'Daar heb ik net een boek over geschreven. Misschien was de literatuur die we toen schreven wel veel dieper dan die van nu. De schrijver stond met de rug tegen de muur en moest verdraaid vindingrijk zijn om daaraan te ontsnappen. Zijn vrijheid zat in de taal. Na de verdwijning van het IJzeren Gordijn dachten we dat er een fantastische literatuur zou ont-

staan, maar er gebeurde niets. Zelf werk ik nu weer aan een historische roman met drie helden: een vrouw die op zoek naar de schoonheid op pelgrimstocht gaat vanuit Slovenië om de relikeschrijn van de Drie Koningen in de Dom van Keulen te zien, een jezuïet die zonder succes op zoek is naar God en een officier die zoekt naar roem op het slagveld. Maar ze raken verstrikt in de Zevenjarige Oorlog. Dit boek gaat niet over repressie en terreur, maar over schoonheid, succes en liefde.'

Toch schrijft u in uw essays dat literatuur geëngageerd moet zijn. 'Nee, niet de literatuur zelf, de schrijver moet geëngageerd zijn, hij moet zich bezighouden met de wereld om hem heen.'

Wat betekent Slovenië voor u? Het bestaat pas zo kort, het is zo klein. Is het eigenlijk wel de moeite waard?

'Ik weet het niet. In de dagen van de onafhankelijkheid had ik een kleine polemiek met Peter Handke, die schreef dat Midden-Europa uitsluitend een meteorologisch begrip is, een kwestie van klimaat, van het weer. Ik riposteerde dat je ook naar de grond moet kijken. Als je alleen naar de wolken kijkt, zie je het prikkeldraad aan de Tsjechisch-Oostenrijkse grens niet waar ze mensen doodschieten. Ik schreef toen ook in een parafraze op de Zwitserse schrijver Friedrich Dürrenmatt: misschien is dit land over tien jaar voor mij niet meer dan een paspoort en belastingen. Maar toen betekende Slovenië veel meer voor me dan nu, het was een soort mythologisch idee dat zich niet kon realiseren. Kleine volkeren denken altijd dat ze een speciale rol te vervullen hebben in de geschiedenis. Nu vind ik het niet meer zo interessant.'

Provincialisme

Teleurgesteld? 'Alleen over de pragmatische politici. En dat de kloof tussen rijk en arm steeds groter wordt. Democratie gaat altijd over meerderheden en dat betekent automatisch middelmatigheid. Maar ja, zoals Churchill al zei, het is een slecht systeem, maar er is niks beters. Slovenie betekent vandaag de dag helaas ook provincialisme. Dat had ik niet meteen in de gaten. Het land is te klein, in Joegoslavië was letterlijk veel meer ruimte. Mijn toneelstukken werden op tien grote podia tegelijk opgevoerd, in Belgrado, Dubrovnik, Zagreb, Skopje. De mensen stonden in de rij. Nu is alleen Ljubljana over.

Werkt het politieke systeem eigenlijk wel? Jancar slaakt een zucht. 'Het werkt wel, maar in kleine landen is het heel makkelijk de macht te controleren. Ik ben eigenlijk verbaasd dat het hier net zo gaat als in de rest van Oost-Europa. Wij dachten altijd dat we anders waren, opener, maar kennelijk lijken we toch meer op elkaar dan we dachten. De structuur van de maatschappij kan de uitdaging van het kapitalisme niet goed aan.'

En uw geliefde Midden-Europa bestaat eigenlijk ook niet meer. Jullie zitten gewoon in de Europese Unie, in de NAVO. 'Midden-Europa was meer dan een literair idee. Ik denk dat de EU ook van onze historische ervaring kan leren. Toen Frankrijk en Duitsland nog oorlog voerden, waren wij al verenigd in een groot Oostenrijks-Hongaars rijk, dat bestond uit vele naties met verschillende culturen die allemaal samenleefden. En overall zorgden de joden voor openheid en internationalisme. Tegelijkertijd produceerde dit rijk nationalisme en antisemitisme en viel het ten slotte uiteen

in duizend stukjes. Maar met de kennis van de gruwelen van de twintigste eeuw weten we nu dat het begin van de vorige eeuw misschien zo slecht nog niet was.'

Heel Slovenie was voor toetreding tot Europa, maar bij de eerste verkiezingen voor het Europees Parlement gaat niemand stemmen. Hoe kan dat? 'Dat is voor mij ook een raadsel. Het is hier anders dan in Tsjechie, waar president Klaus openlijk eurosceptisch is. Heel het politieke establishment is hier pro-Europees. De pers speelt een negatieve rol: die schrijft dat we met onze zeven zetels toch geen invloed hebben. Men schrijft alleen over de Brusselse bureaucratie, over de hoge salarissen. Kijk, dat de straatarme Poolse boeren bang zijn voor Europa, dat snap ik wel, maar wij hebben geen straatarme boeren. De grootste angst is hier dat buitenlanders massaal grond gaan kopen. En men is bang voor de toekomst van de taal. Maar als onze taal onder de nieuwe omstandigheden niet kan overleven, dan is die dat kennelijk niet waard.'

Hoe komt het toch dat jullie regering zo stabiel is? Eerst was Drnovsek acht jaar premier, nu is hij president. 'Dat komt omdat er grote belangenverstrengelingen zijn tussen geld en politieke macht. De pers is deels geprivatiseerd, maar wordt ook gefinancierd met staatsfondsen en dus heeft de regering via de bestuursraden directe invloed. Ze kritiseert de regering niet, alles wat verkeerd gaat schuift ze op de oppositie of op individuen. Maar deze regering heeft de Europese verkiezingen verloren en ik denk dat ze ook in het najaar gaan verliezen. Mensen zijn moe van steeds diezelfde gezichten.'

In een van uw essays zegt u dat Europa moet kiezen tussen Plato en Schroder, tussen filosofie en economie. 'Ik ben voor Plato, maar vrees dat Schroder gaat winnen.' Oorspronkelijk was het idee van Europa een economische ruimte creëren. De gemeenschappelijke politiek is pas iets van de laatste jaren. Onze erfenis is een andere dan die van jullie. Het idee van de Europese cultuur leeft sterker aan de buitengrenzen. De Polen wonen aan de grens met Rusland en zij weten wat het is om Europa te verdedigen. Wij hebben een diep gevoel voor vrijheid.'

Hebben jullie daarom meer op met de Duitsers, die de afgelopen halve eeuw met hun geschiedenis hebben geworsteld? 'De Duitsers hebben beide vormen van totalitarisme van de twintigste eeuw beleefd, het fascisme en het DDR-communisme. Daarover hebben ze een indrukwekkend debat gevoerd. Juist daarom ben ik zo verrast door de felheid van het huidige anti-Amerikanisme in Duitsland. Ik heb veel Duitse vrienden die over Amerika spreken met een haat die ik onprettig vind. Het lijkt op nationalisme.'

Later op de avond, op een terrasje in de stad, een jazzband op de achtergrond, komt Jancar daar nog een keer op terug. 'Europa mag niet gebouwd zijn op anti-Amerikanisme', zegt hij. 'Het moet uitgaan van een positief, constructief ideaal.'

Laura Starink

Dirigent Carlos Kleiber sterft op 74-jarige leeftijd

(Ljubljana) De Oostenrijkse dirigent Carlos Kleiber is, naar nu pas bekend is geworden, op 13 juli jl. in Slovenië op 74-jarige leeftijd overleden. Kleiber overleed aan een slopende ziekte na een lang ziekbed. Hij werd zaterdag begraven in Konjsica in het oosten van Slovenië.

Kleiber werd op 3 juli 1930 geboren in Berlijn. Zijn vader was de Oostenrijks-Argentijnse orkestleider Erich Kleiber. Tijdens zijn loopbaan dirigeerde Carlos Kleiber de grootste symfonische orkesten ter wereld zoals de Metropolitan Opera van New York, de opera van Wenen en het Scala van Milaan. In 1935 ontvluchtte de familie Kleiber nazi-Duitsland om zich in Argentinië te vestigen. De jonge Carlos kreeg er zijn basisopleiding Muzikale Opvoeding. Kleiber stond voor het eerst achter de muziekstandaard als dirigent in 1952. Later trok hij naar Zwitserland om er Chemie te studeren. In 1954 blies hij zijn muzikale carrière nieuw leven in. Veel van het werk van Carlos Kleiber werd nooit op band vastgelegd, maar zijn concerten die wel werden geregistreerd, gelden als zeer kwaliteitsvol. Het laatste concert dat Kleiber dirigeerde dateert uit februari 1999. In Cagliari op het eiland Sardinië dirigeerde hij toen de 4de en 7de Symfonie van Beethoven.

V 74. letu starosti je umrl dirigent Carlos Kleiber, po mnenju mnogih najbolj spoštovani tovrstni umetnik po Arturu Toscaniniju.

Kleiber, rojen leta 1930 v Berlinu, se je izobraževal v Argentini, leta 1954 začel svojo dirigentsko pot v Potsdamu in se kasneje pridružil düsseldorfski operi. V svoji dolgoletni glasbeni karieri je dirigiral vsem pomembnejšim orkestrom in sodeloval z opernimi hišami v Bayreuthu, Münchnu, Stuttgartu, Salzburgu, Pragi in na Dunaju.

Kaart

“Je hebt dus geen kaart nodig?”, vroeg mijn vrouw wantrouwend. Nee, nee, nee, nee en nog eens nee! Ik heb geen kaart nodig, nee! Waarom zou ik een kaart nodig hebben, nou!? Ik ben hier vroeger vaak geweest. Ik heb je dat al tien keer gezegd, man, man, man! Ik ken dit gebied als mijn broekzak, er is in al die tijd niks veranderd en nu moet je eens ophouden met dat gezeur, want ik word er zo langzamerhand hoorndol van! Dat jij je nergens oriënteren kunt, dat is jouw probleem. Niet het mijne, hoor je? Maar ik zei: “Nee, schat, maak je geen zorgen, ik ken de weg lieverd.” Zij zei “hmmmm” en als zij “hmmmm” zegt op dat toontje van d'r, dan voel ik me in de beklagdenbank geplaatst. Onschuldig. We zouden een uurtje of vier rustig klimmen met als beloning een prachtig uitzicht daar boven, wist ik nog van vroeger. De zon ging vandaag schijnen, had onze campingbaas me beloofd. Maar het miezerde een beetje. “Dat gaat zo over hoor”, probeerde ik mijn gevolg gerust te stellen, “het zijn wat laaghangende wolken die straks wegtrekken”. “Dat hopen we dan maar”, reageerde mijn schattige levensgezellin, waarmee zij feitelijk bedoelde dat ze zo haar twijfels had. Het huwelijk heeft na al die ja-

ren geen geheimen meer. Een half uurtje later begon het behoorlijk te druppelen. “Weet je wel zeker dat het mooi weer wordt?”. “Nou ja... dat zeiden ze...”. “Aan wie heb je dat gevraagd dan?”. “Gewoon, beneden, op de camping.” Zij wilde weten hoe ik dat gevraagd had, in welke taal, want misschien had ik wel iets begrepen, waarvan het tegenovergestelde waar is, opperde ze. Wij liepen een uur, twee uur, drie, best lang en ik constateerde dat niet alles hetzelfde gebleven was in de tussenliggende tijd. Het pad bijvoorbeeld was bij lange na niet zo breed als eertijds; wellicht dat er minder bergwandelaars gebruik van maakten de laatste jaren? En die ruige rotsen, waren die er toen ook al? “Het wordt wel erg steil”, meende mijn partner ietwat benauwd. “Gaat dat nog lang zo?”. Ik kon me dit stukje niet zo goed herinneren, maar ja, het is toch niet zo gek als je wat details vergeet? “Pap! Mama vroeg wat. Blijft dat steile gedoe zo?”, vroeg mijn dochter streng. Ik keek omhoog. En omlaag. Naast ons gaapte een behoorlijk diepe kloof. En voor ons stond een bijna loodrechte rotswand, met daarin twee uitsparingen die als duistere ogen op ons neerkeken en ons een blik van onoverwinnelijkheid toe-

wierpen. "Pahap! Ik vraag je wat..." bitste mijn dochter me misprijzend toe. "Moeten we daar overheen?" Ik kreeg een wat onbehaaglijk gevoel. Hier was ik nooit eerder geweest. Die wand, die diepte, nee... maar ik kon me toch niet in de weg vergist hebben? Onmogelijk! "Heb je je in de weg vergist?", zuchtte mijn vrouw, "...ik ga daar niet op hoor". Zij draaide zich alvast om. "Is dat waar pap, heb je je in de weg vergist?", gooide mijn dochter nog wat zout in een erg grote wonde. Wij sjokten terug en onze benen werden moe. "Volgens mij liepen we hier vanochtend niet", gaf mijn echtgenote na een verdere drie kwartier te kennen. Klonk er venijn in haar stem? "Pap, is dit wel de goede weg mijn dochter. Wij sleepten

ons voort, het duurde nu toch wel erg lang. En ik had ondertussen ernstig het gevoel dat mijn leiderschap, mijn gidsfunctie later zwaar ter discussie zou worden gesteld. "Hoe ver is het nog?", vroeg mijn dochter met gebroken stem, terwijl ik steeds meer besepte dat het leven soms uit kwellingen bestaat. "Pahap, is het nog ver?... Geef eens antwoord..." Ik kon niks zeggen. Ik durfde niks te zeggen. Wat moest ik zeggen? "Ja het is nog ver"? "Nee het is niet zo ver meer"? Of "het gaat wel"? Ik wist het niet. "Papa weet het niet, kindje", zei mijn wederhelft. Even was het stil. "... Want papa heeft geen kaart bij zich."

Rene Frelih

Na sejmu ljudi bolje spoznaš kot v cerkvi.
 Človek brez denarja hitro prehodi sejmišče.
 Ako kupuješ, česar ne potrebuješ, boš prodajal, kar potrebuješ.

Vereniging Vrienden van Slovenië

De vereniging is opgericht op 7 juli 1991 en is een zelfstandige en onafhankelijke landelijke organisatie, die zich ten doel stelt met name op cultureel, economisch en maatschappelijk gebied de samenwerking tussen Nederland en Slovenië, respectievelijk De vereniging beschouwt zichzelf als de geeignende plaats voor ontmoeting tussen Nederlanders en Slovenen en wil voorts in het bijzonder een ontmoetingsplaats voor de Slovenen in Nederland zijn. (uit artikel 2 van de Statuten).

Secretariaat:

Maurice Aretz, Tacitusstraat 1,
6135 HR Sittard
telf. 046-4009118
fax. 046-4009119 e-mail: m.aretz@home.nl

Overige bestuursleden zijn:

voorzitter:

Fred Wolsink, Wisselt 75, 7021 EH Zelhem,
telf. 0314-623195, e-mail: f.wolsink@wxs.nl

penningmeester:

Bojan Gorički, Beethovenstraat 19, 4536 AG Terneuzen
telf. 0115-613722, e-mail: bojana@zeelandnet.nl

Mojca Nodelijk- Guštin, Margrietstraat 1, 4566 AN Heikant
telf. 0114-313649, e-mail: fam.nodelijk@hetnet.nl

Maarten Dragt, Looiersveld 40, 5121 KE Rijen,
telf. en fax. 0161-231628

Ines Zver, van Woustraat 138 III, 1073 LT Amsterdam,
telf. 020-6647180, e-mail: Ines@ietsenco.nl

De vereniging is interactief en beheert ook een Internet Club:

<http://vrienden.clubs.nl/slovenie>

Binnenkort willen we onze site vernieuwen !!!

De vereniging werkt samen met de

Ambassade van de Republiek Slovenië in ons land:

Veleposlaništvo Republike Slovenije
Anna Paulownastraat 1, 2518 BA 's Gravenhage
Telf. 070-310 8 690 Fax. 070-362 6 608

Wij sloven
ons graag
voor u uit.

Maar liefst 4x per week rechtstreeks van Amsterdam naar Ljubljana in Slovenië.
Uitstekende doorverbindingen naar Prestina, Sarajevo, Skopje,
Split en Tirana. Voor meer informatie en/of boekingen, bel Adria
Airways (010) 2083 606 of uw reisburo of kijk op www.adria.si.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS